

N:o 44.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 Maj 1880, kl. 7 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, inteckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs, samt till förordning om förändrad lydelse af 16 § i Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom, än ock särskilda i dessa ämnen väckta motioner.

Kongl. Maj:t har den 8 sistlidne Mars till Riksdagen aflåtit en nådig proposition af följande lydelse:

»Sedan Kongl. Maj:t den 21 Mars sistlidna år till Riksdagen aflåtit nådig proposition med förslag till lag om inteckning i jernväg och i sammanhang dermed erforderliga författningar samt Riksdagen genom skrifvelse den 3 påföljande Maj i underdånighet anmält, att Riksdagen funnit sig icke kunna bifalla nämnda nådiga proposition; så och efter det den komité, som under den 12 Juli 1878 erhållit nådigt uppdrag att utarbета förslag till erforderliga stadganden om säkerhet i jernvägar och dermed jemförliga anläggningar, den 25 sistlidne November inkommit med underdånigt förslag till förordning angående vissa jernvägsaktiebolags konkurs, hafva förslag till de lagbestämmelser, som synts erforderliga med afseende å lagfart, inteckning och utmätning af enskilda jernvägar, samt i fråga om förvaltning af sådan jernväg under konkurs, blifvit utarbetade samt jemväl undergått grundlagsenlig be-

handling i Högsta Domstolen; och vill Kongl. Maj:t, med bifogande af de angående ämnet i Högsta Domstolen och Statsrådet förda protokoll, enligt 87 § Regeringsformen till Riksdagens antagande framställa närlagda förslag till:

1:o. Förordning, innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, inteckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs; och

2:o. Förordning om förändrad lydelse af 16 § i Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom.

Förslag till Förordning,

innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, inteckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs.

Jemte de angående lagfart, inteckning, utmätning och konkurs enligt lag i allmänhet gällande stadganden, så vidt de ej strida mot hvad här nedan förordnas, skola, beträffande jernväg, följande föreskrifter lända till efterrättelse.

Allmänna stadganden.

1 §.

Med jernväg förstås i denna förordning sådan enskild jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, och hvilken, enligt Konungens vid jernvägens anläggning eller eljest meddelade beslut, är att såsom särskild jernväg anse.

Jernvägen i hela sin sträckning med dertill hörande mark samt verkstäder och andra byggnader anses såsom en enda sammanhörande fast egendom. De till jernvägens drift anskaffade, under jernvägsegarens värjo och användning varande lokomotiv, vagnar, inventarier och förråd anses såsom tillhörigheter till den fasta egendomen.

2 §.

Ej må utan Konungens tillstånd jernväg delas eller något af den mark, som efter hvad i 1 § sägs, till jernväg hör, derifrån afsöndras.

Ej heller må den, som förmenar sig ega anspråk på egande-, pant- eller nyttjanderätt till någon del af den mark, som till jernväg hör, göra sådan rätt gällande annorlunda än såsom anspråk på lösen eller ersättning enligt Förordningen den 14 April 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof.

Om lagfart.

3 §.

Ärenden angående lagfart af jernväg upptagas och pröfvas af Stockholms Rådstufvurätt, då jernvägen till större delen af sin sträckning ligger inom domsagor under Svea Hofrätt, af Rådstufvurätten i Jönköping, då jernvägen till större delen ligger inom domsagor under Göta Hofrätt, och af Rådstufvurätten i Christianstad, då jernvägen till större delen ligger inom domsagor under Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.

Hafva, sedan jernväg blifvit vid någon af förenämnda Rådstufvurätter lagfaren, förändrade förhållanden inträdt, lyder jernvägen ändock fortfarande under den Rådstufvurätt, der lagfarten skedde.

4 §.

1 mom. När lagfart å jernväg första gången sökes, ingifve sökanden till lagfartsdomstolen:

1. sådant af Konungen meddeladt beslut angående jernvägen, hvarom i 1 § förmäles,

2. en af Styrelsen för Allmänna Väg- och Vattenbyggnader granskad och till rättigheten vitsordad karta med beskrifning öfver jernvägens område till alla dess delar, samt

3. särskilda af vederbörligen förordnad landtmätare med ledning af nämnda karta upprättade specialkartor med beskrifningar, utvisande, från hvilka hemman, lägenheter eller tomter den till jernvägen använda mark är tagen och inom hvilka underrätters domsområde den är belägen.

Fullgör ej sökanden hvad sålunda föreskrifvet är, varde ansökningsgenast afslagen.

2 mom. Gitter ej sökanden förete fullständiga fångeshandlingar å all den till jernvägen hörande mark, men styrker han, att med afseende å den mark, för hvilka sådana handlingar saknas, underrätten i den ort, der marken ligger, utfärdat sådan stämning, som i 2 § af Förordningen den 14 April 1866 sägs, och att borgen blifvit enligt 24 § af samma

Förordning stäld, då må den omständigheten, att sökanden ej företett fullständiga fångeshandlingar, ej vidare utgöra hinder för lagfartens beviljande.

3 mom. Sedan lagfart å jernväg blifvit beviljad, åligger det rätten, som beviljat lagfarten, att genom transsumt af protokollet sådant genast tillkännagifva för en hvar underrätt, inom hvilkens domsområde någon till jernvägen hörande mark är belägen, och varde i dessa under-rätters lagfartsprotokoll samt lagfarts- och fastighetsböcker anteckning derom gjord. Efter det sådan anteckning skett, må ansökning om lagfart å den mark, som anteckningen afser, ej vidare vid domstol i orten upptagas.

5 §.

Lagfart skall på en gång meddelas å hela jernvägen; dock att, om för utvidgning eller omläggning af jernväg, å hvilken lagfart redan är beviljad, mark utöfver det ursprungliga jernvägsområdet förvärfvas, lagfart derå skall ske, med iakttagande i tillämpliga delar af hvad ofvan är sagdt, och anses sedan den mark vara med jernvägen förenad.

6 §.

Hvad i 2 och 3 §§ af Förordningen den 16 Juni 1875 är stadgadt angående skyldighet att inom viss tid söka lagfart å fång till fast egen-dom, ege ej tillämpning i fråga om lagfart å jernväg. Sedan lagfart å jernväg i dess helhet blifvit beviljad, upphøre ock den af nämnda para-grafer eljest följande skyldighet att inom viss tid vid domstol i orten söka lagfart å den till jernvägens anläggning förvärfvade och dertill använda mark.

I den händelse, som i 12 § af nyssnämnda förordning omförmäles, vare, i fråga om mark som blifvit till jernväg använd, vid jernvägens lagfartsdomstol gjord ansökan om lagfart å hela jernvägen utan verkan emot den, som vid domstol i orten sökt lagfart å den ifrågavarande marken.

7 §.

Afträdes i den ordning, som om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är stadgad, någon del af den mark, som till jernväg hör, eller har eljest med Konungens tillstånd någon mark blifvit från jernväg afsöndrad, då skall, sedan lagfart å den afsöndrade marken blifvit beviljad, rätten, som beviljat lagfarten, genom utdrag af protokollet så-

dant genast tillkännagifva för den Rådstufvurätt under hvilken den jernväg lyder, dit marken förut hört. Denne rätt göra anteckning derom i lagfartsprotokollet och fastighetsboken, och anses sedan marken vara från jernvägen skild.

Om inteckning.

8 §.

Ärenden angående inteckning i jernväg upptagas och pröfvas af den Rådstufvurätt, som, på sätt i 3 § sägs, är behörig att handlägga ärenden angående lagfart å jernvägen.

9 §.

Har, innan sådan anteckning skett, som i 4 § 3 mom. sägs, inteckning vid underrätten i orten beviljats i mark, som till jernvägen hör, gälle inteckningen till säkerhet för det ersättningsbelopp, som enligt Förordningen den 14 April 1866 skall för marken gäldas, såsom inteckning i jernvägen med förmånsrätt från den dag, inteckningen söktes; dock att om företräde till betalning för ogulden köpeskilling gäller hvad i 11 kap. 2 § Jordabalken sägs. Är, då sagda anteckning sker, ansökan om inteckning i den mark, som anteckningen angår, på pröfning beroende, fortfare samme rätt dermed, och gälle om inteckningen, der den beviljas, hvad ofvan sagdt är.

Inteckning, hvarom i denna paragraf sägs, skall, på sätt i allmänhet stadgadt är, förnyas vid den rätt, som inteckningen beviljat.

10 §.

Vid ansökan om inteckning i jernväg skall jernvägens egare, sjelf eller genom laga ombud, till rätten ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån, som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna. Äro alla obligationerna eller flera af dem af lika lydelse eller skilja de sig endast i afseende å littera eller nummer, skall allenast en obligation af hvarje slag i protokollet fullständigt afskrifvas, men antalet obligationer af hvarje slag i protokollet noggrant angifvas; dock skola äfven i detta fall samtliga obligationerna förseas med sådant bevis, som i 17 § af Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom, föreskrifves.

11 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas.

Ej må flera jernvägar intecknas för samma fordran, med mindre dervid bestämmes, för huru stor del af fordringen hvarje jernväg häftar; ej heller må från intecknad jernväg någon mark afsöndras, der ej visas, att den afsöndrade delen är från inteckning fri.

12 §.

Har, på sätt i 5 § sägs, mark blifvit med jernväg förenad, hafte den mark, lika med jernvägen i öfrigt, för inteckning som i jernvägen är fastställd.

13 §.

Inteckning, som till säkerhet för tryckta eller graverade obligationer blifvit fastställd i jernväg, gälle fortfarande utan förnyelse, ändå att den fordran, hvarför inteckningen meddelats, ej blifvit så bevakad, som i 1 § af Förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming sägs.

14 §.

Söker jernvägs egare, att inteckning, som blifvit i jernvägen fastställd till säkerhet för lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, må helt och hållet dödas, och kan han ej förete alla obligationerna, men visar, att de felande obligationerna, när inteckningen meddelades, voro af den lydelse, att vid den tid, då inteckningens dödande begäres, all betalningsrätt för dem förfallit, må den omständigheten, att han ej förett alla obligationerna, ej utgöra hinder för inteckningens dödande.

Om utmätning.

15 §.

Utmättningsman i den ort, der jernvägens egare bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet, vare behörig att verkställa utmätning af jernväg.

16 §.

Jernväg må ej delvis utmätas. Ej heller må någon sådan jernvä-

gens tillhörighet, som i 1 § omförmäles, särskildt utmätas. Utmätas jernvägen, skola ock dess berörda tillhörigheter i mät tagas.

17 §.

Utmätas jernväg, som begagnas för allmän trafik, skall, efter derom enligt 85 § Utsökningslagen erhållen anmälan, äfvensom i det fall att öfverexekutor omedelbart förordnat om jernvägens försäljning, öfverexekutor, ehvad borgenär gör yrkande, som i 80 och 81 §§ samma lag omförmäles, eller icke, genast, efter inhemtande af statens jernvägsstyrelses förslag, förordna en eller, der så nödigt anses, flera erfarne och sakkunnige män, att i egenskap af sådane sysslomän, som i nyssnämnda §§ afses, jernvägen omhändertaga och förvalta samt om trafikens uppehållande i det omfång, som förut varit vanligt eller eljest finnes lämpligt, besörja, intilldess jernvägen blifvit i laglig ordning såld eller utmätningen eljest afslutats.

Kostnad, som för trafikens uppehållande enligt hvad nu är sagdt åtgår och ej af inflytande inkomster betäckes, gäldes såsom i 164 § Utsökningslagen sägs.

18 §.

Auktion å utmätt jernväg skall förrättas af öfverexekutor samt hållas å den ort, der han har sitt säte; och gånge dervid jernvägen med allt hvad enligt 1 § dertill hör i ett utrop.

Om förvaltning under konkurs.

19 §.

Varder jernväg, som begagnas för allmän trafik, till konkurs afträdd, skall rätten eller domaren genast, efter inhemtande af statens jernvägsstyrelses förslag, förordna en eller, der så nödigt anses, flere erfarne och sakkunnige män, att såsom förvaltare taga jernvägen om händer och, intilldess å inställedagen i konkursen sysslomän blifvit valde, besörja trafikens uppehållande i det omfång, som förut varit vanligt eller eljest pröfvas lämpligt och med borgenärernes fördel mest förenligt.

Förvaltare må af konkursdomaren entledigas, om skäl dertill äro, och annan förvaltare i ofvan stadgad ordning tillsättas.

Förvaltningen åligger att afgifva redovisning till konkursboets sysslo-

män. Vilja borgenärerne eller gäldenären den redovisning klandra, göre det genom stämning inom natt och år, sedan redovisningen afgafs.

Beloppet af den förvaltare tillkommande godtgörelse bestämmes, der stridighet derom uppstår, af konkursdomaren enligt de grunder, som för motsvarande eller jemförlig befattning vid statens jernvägar tillämpas.

Kostnad, som åtgår till jernvägens drift och förvaltning, skall utgå af jernvägens afkastning och köpeskilling i öfverensstämmelse med 67 § Konkurslagen.

20 §.

Den tillåtelse, att i visst fall före inställelsedagen sälja till konkursbo hörande fast egendom, som följer af stadgandena i 13 och 47 §§ Konkurslagen, gälle ej i fråga om jernväg, som blifvit till konkurs afträdd.

Anses försäljning af jernvägen ej kunna utan förlust för borgenärerne ske så skyndsamt, som i konkurslagen för fast egendoms afyttrande i allmänhet är bestämdt, och vill borgenär förty yrka uppskof med försäljningen, göre det skriftligen senast å inställelsedagen i konkursen, och varde yrkandet då af ordföranden föredraget för borgenärerne. Med pröfningen af sådant yrkande skall anstå till det i 71 § Konkurslagen omförmälda förhör inför rättens ombudsman; tarvas ej sådant förhör, utsätte ordföranden och kungöre å inställelsedagen för parterne viss tid och ort att inför ombudsmannen sammankomma för att beslut i anledning af uppskofsyrkandet fatta, och varde emellertid åtgärderna för jernvägens försäljning inställda. Å den dag, då uppskofsyrkandet sålunda pröfvas bör, skola borgenärerne besluta, om och på huru lång tid uppskof med jernvägens försäljning skall ega rum, hvilken tid dock ej må sättas längre, än fem år från beslutets dag, äfvensom, der så anses nödigt, bestämma de villkor, hvarpå jernvägen må äfven före den beslutade uppskofstidens förlopp af boets sysslomän afyttras. Vid omröstning här om gälle såsom beslut den mening, hvarom, bland närvarande borgenärer, de sig förena, hvilkas fordringar sammanräknade utgöra största beloppet, så framt desse borgenärer derjemte utgöra minst en fjerdedel af de röstande. Kan beslut på sådant sätt ej åstadkommas, vare frågan förfallen. Efter den genom borgenärernes beslut bestämda tidens utgång må vidare uppskof med jernvägens försäljning ej ega rum.

21 §.

Har uppskof med jernvägs försäljning blifvit beslutet, på sätt i 20 § sägs, och varder, i brist på medel eller af annan orsak, jernvägens

eller dess tillhörigheters behöriga underhåll åsidosatt eller trafiken ej vederbörligen vidmakthållen, må, på talan af statens jernvägsstyrelse, som i nämnda hänseenden eger utöfva tillsyn öfver jernvägens förvaltning, konkursdomaren förordna, att jernvägen, utan hinder af uppskofsbeslutet, skall säljas, på sätt i 51 § Konkurslagen är stadgad.

22 §.

Den behållna inkomst, som jernvägen, efter afdrag för underhålls-, förvaltnings- och annan kostnad, under konkursen årligen gifver, skall efter de grunder, som för utdelning i konkurs äro i allmänhet stadgade, årligen utdelas.

Öfvergångsstadganden angående särskild inteckningsrätt för hittills upptagna jernvägslån.

23 §.

1 mom. Har någon hos jernvägsaktiebolag fordran, som tillkommit förr än denna förordning trädt i kraft, må inteckning i bolagets jernväg därför sökas, ändå att gäldenären det ej medgifvit och lagfart å jernvägen ej sökts. Sådan inteckningsansökan må dock ej upptagas, der den göres senare än sex månader efter det denna förordning trädt i kraft.

2 mom. Finner rätten efter bolagets hörande fordran vara sådan, att inteckning må beviljas, men har lagfart å jernvägen ännu ej meddelats, hvile inteckningsansökningen i afbidan på lagfarten. Varder, sedan lagfart beviljats, inteckningsansökningen fullföljd inom den tid, som föreskrifves i 10 § af Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom, må den omständigheten, att, sedan denna förordning trädt i kraft, jernvägen till annan egare öfverlåtits eller blifvit utmätt eller gäldenären kommit i konkurstillstånd, ej utgöra hinder för inteckningens fastställande, och gälle den med förmånsrätt framför de fordringar, som tillkommit efter det denna förordning trädt i kraft, ändå att inteckning för dem vore sökt tidigare, än inteckningsansökningen för den äldre fordringen gjordes.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit, innan denna förordning trädt i kraft, derefter sökt inteckning i jernvägen å olika tider inom ofvan stadgade tid af sex månader, hafve sig emellan lika rätt på grund af inteckningen, dock utan rubbning i det inbördes förhållande

emellan fordringsegarne, som till följd af gjorda aftal eller förbehåll eljest lagligen må ega rum.

3 mom. Inteckning till säkerhet för lån, upptaget af jernvägsaktiebolag mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en af obligationerna enligt 1 mom. söker inteckning för sin fordran. Fullföljes hvilande inteckningsansökan af innehafvare utaf en obligation, gälle sådant för hela det lån, hvartill obligationen hör. I dessa fall vare en hvar bland obligationsinnehafvarne berättigad att, när han derom sig anmäler, få sin obligation försedd med rättens bevis om inteckningsansökningen, så ock om inteckningen, der den beviljas.

4 mom. Söker ej jernvägsaktiebolag lagfart å sin jernväg inom ett år från det denna förordning träd i kraft, eller fullgör bolaget ej dervid hvad enligt 4 § för lagfartens vinnande bolaget åligger, varde bolaget i konkurstillstånd försatt, der det yrkas af någon borgenär, som enligt denna paragraf eger rätt att erhålla inteckning i jernvägen.

5 mom. Med jernvägsaktiebolag förstås i denna paragraf sådant aktiebolag, som bildats i ändamål att anlägga eller eljest förvärfva och trafikera jernväg och hvars ordning Konungen fastställt.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 Juli 1880.

Förslag till Förordning

*om förändrad lydelse af 16 § i Förordningen den 16 Juni 1875
angående inteckning i fast egendom.*

Häri genom förordnas, att 16 § i Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom skall erhålla följande förändrade lydelse:

16 §.

Kanal eller annan dermed jemförlig anläggning, hvartill marken till större eller mindre del blifvit förvärfvad enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må ej med inteckning enligt denna lag belastas.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 Juli 1880.»

Frågan har äfven utgjort föremål för enskilda framställningar uti Riksdagens båda Kamrar, i det uti Första Kammaren Herr *Pehr von Ehrenheim*, uti Andra Kammaren Herr *O. R. Themptander* uti afgifna motioner (I N:o 21; II N:o 91) hemställt, att Riksdagen måtte för sin del antaga dels en lag om inteckning i jernväg (förslag A), dels ock vissa i sammanhang dermed erforderliga författningar af nedan intagen lydelse.

”Förslag till lag om inteckning i jernväg.

1 §.

Egare till jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må, der han vill att jernvägen skall utgöra pant för fordran, låta fordran intecknas i den ordning nedan stadgas.

2 §.

Ärenden angående inteckning enligt denna lag upptagas och pröfvas af den Rådstufvurätt, som dertill blifvit af Konungen på ansökan af jernvägens egare förordnad. Om förordnandet låter Konungen utfärda allmän kungörelse.

3 §.

Förr än inteckning må beviljas, skall den jord, som till jernvägen hör, så ock gäldenärens eganderätt till jernvägen inskrifvas hos den Rätt, som enligt 2 § blifvit af Konungen förordnad.

4 §.

1 mom. Jernvägsegare, som vill för jernvägens intecknande vinna inskrifning, hvarom i 3 § sägs, åligger att till hvarje Rätt, under hvilken någon del af jernvägens område lyder, ingifva af landtmätare bestyrkt uppgift å den till jernvägen hörande jord, som inom Rättens domvärjo är belägen, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka denna jord är afskild eller hvilka deri ingå, så ock dels styrka sin eganderätt till jorden så, som för beviljande af inteckning i annan fast egendom erfordras, dels visa att jorden är fri från inteckning för fordran, att ansökan om sådan inteckning icke är på pröfning beroende och,

derest jord blifvit genom köp förvärfvad, att tiden för inteckning deri af ogulden köpeskilling tilländagått. Finner Rätten hvad sålunda blifvit föreskrifvet vara fullgjordt, ege Rätten, der ej talan, hvarom 13 § i Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom för-måler, blifvit instämd eller lagfart samina dag af annan sökes, förklara att inskrifning må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt samt i lagfarts-protokollet anteckna, att jorden tillhör jernvägens område; och varde i lagfarts- eller fastighetsboken anmärkt att sådan anteckning skett.

2 mom. Derefter må jernvägens egare vid den Rätt, som enligt 2 § blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, göra ansökan om inskrifning, och ingifve dervid till Rätten karta och beskrifning öfver jernvägen samt vise, att anteckning, som i 1 mom. sagd är, blifvit i fråga om all den till jernvägen hörande jord verkställd. Rätten låte i en sådan inskrifningsbok för jernvägen, hvarom i 19 § för-måles, inskrifva jorden och sökandens eganderätt till jernvägen, samt ofördröjligen tre gånger i allmänna tidningarna införa kungörelse om inskrifningen.

3 mom. Förvärfvar sig egare af jernväg utöfver det område, som på sätt i 2 mom. sägs blifvit inskrifvet, annan jord för utvidgning af området eller för omläggning af någon del af jernvägen, vare han pligtig att låta inskrifva sådan jord såsom hörande till jernvägens område. Hvad ofvan i 1 mom. är stadgadt angående villkoren för anteckning i lagfarts-protokollet, att jord tillhör jernvägsområde, gälle ock i tillämpliga delar i fråga om dylik anteckning angående denna jord. Bevis om sådan anteckning, så ock derom att jorden den dag, anteckningen skedde, ej var utmätt, skola af egaren ingifvas till den Rätt, som blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, och låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva jorden såsom hörande till jernvägen. Den jord häfte derefter lika med jernvägen i öfrigt för inteckning, som i jernvägen är fastställd. Underlåter egaren att låta inskrifva sådan jord, ege Rätten på framställning af den, som har inteckning i jernvägen, genom vite tillhålla den försumlige att fullgöra sitt åliggande.

4 mom. Afträdes i den ordning, som om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är stadgad, någon del af den jord, hvilken är inskrifven såsom tillhörande jernvägen, låte Rätten på ansökan af den, hvars rätt är i fråga, sådan del från jernvägens område i inskrifningsboken afföras. Lag samma vare, der det visas, att annorledes från jernvägens område afskild jord ej vidare häftar för fordran, som är i jernvägen intecknad.

5 mom. Har jernväg, i fråga om hvars område skett anteckning,

som ofvan i 1 mom. sägs, öfvergått till ny egare, och vill nya egaren vinna inskrifning af sin eganderätt, skall han till den i 2 § omförmälda Rätt med företeende af sin åtkomsthandling göra ansökan om inskrifning; och låte Rätten i inskrifningsboken införa anteckning om den sökta inskrifningen. Då nya egaren visat, att han erhållit lagfart å all den till jernvägen hörande jord, låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva hans eganderätt till jernvägen, så ock den till jernvägen hörande jord, derest den ej förut inskrifven är.

5 §.

Vid ansökan om inteckning skall jernvägens egare sjelf eller genom laga ombud, till Rätten ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån, som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna.

Har, på sätt i 4 § stadgas, inskrifning skett af den till jernvägen hörande jord och af sökandens eganderätt till jernvägen, varde inteckningen beviljad, och låte Rätten införa den i inskrifningsboken samt förse förbindelsen eller obligationerna med bevis att inteckningen är vorden meddelad.

Ej må inteckning ske utan till visst belopp.

6 §.

Har jernväg öfvergått till ny egare, och söker förre egaren inteckning å samma dag, då nya egaren söker inskrifning, eller sedermera, varde inteckningsansökningen afslagen.

7 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas.

8 §.

Inteckningshafvaren ege i den till jernvägen hörande fasta egendom, hvilken är inskrifven, den förmånsrätt, som enligt 17 kap. 9 § Handelsbalken inteckning för fordran medför i annan fast egendom; njute ock näst efter de borgenärer, som i 4 och 5 §§ i samma kapitel nämnas, förmånsrätt från den dag inteckningen söktes i den rörliga materiel och

de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till.

Har inteckningen blifvit sökt inom en månad före den dag gäldenärens konkurs börjades, vare den inteckning utan verkan. Ej heller gälle inteckning, som blifvit sökt samma dag konkurs börjats eller derefter.

9 §.

Inteckning enligt denna lag gälle fortfarande utan förnyelse.

Fordran, till säkerhet hvarför inteckning enligt denna lag är beviljad, vare gällande emot egare af den intecknade jernvägen, ändå att den fordran ej så bevakad blifvit, som i 1 § i förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming sägs.

10 §.

Vill jernvägsegaren låta helt och hållet eller till viss del döda inteckning, som blifvit faststæld till säkerhet för handskrifven förbindelse, uppvisse förbindelsen i hufvudskrift för den Rätt, som beviljat inteckningen, och låte Rätten anteckna dödandet i inskrifningsboken samt teckne bevis derom å handlingen.

Uppgifver egaren, att han infriat den intecknade förbindelsen, men att han ej kan den förete, förty att förbindelsen förkommit; visar han skäl för rättigheten af den uppgift och äro tio år förflutna, sedan inteckningen beviljades eller anteckning rörande densamma i inskrifningsboken senast gjordes, ege Rätten utfärda kallelse å den, som saken röra kan, att hos Rätten anmäla, om han mot inteckningens dödande har något att påminna; och varde Rättens beslut om sådan kallelse i inskrifningsboken antecknad. Kallelsen skall genom sökandens försorg tillställas dem, som, efter hvad utrönas kunnat, varit innehafvare af förbindelsen, och derjemte af Rätten å dess dörr anslås samt årligen under fem år införas i Konungens Befallningshafvandes i länet allmänna kungörelser. Kallelsen skall ock genom sökandens försorg under samma tid tre gånger hvarje år införas i allmänna tidningarna, deraf en gång under de första fjorton dagarne af December månad, äfvensom i de öfriga tidningar, som af Rätten bestämmas.

Göres ej inom fem år från den dag, kallelsen varit första gången i allmänna tidningarna införd, påminnelse mot ansökningen, eller ogillas påminnelse, som blifvit gjord, varde inteckningen dödad, och göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

11 §.

Vill jernvägens egare låta inteckning, som blifvit faststald till säkerhet för lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, helt och hållet dödas, ingifve till den Rätt, som beviljat inteckningen, de till lånet hörande obligationerna. Kunna ej alla obligationerna företes, vise jernvägens egare i fråga om de felande obligationerna att den på dem grundade fordringsrätt, enligt obligationernas lydelse då inteckning för dem beviljades, emot honom förlorats. Rätten göre anteckning i inskrifningsboken om inteckningens dödande och låte å de ingifna obligationerna öfverkorsa inteckningsbeviset.

Vill jernvägens egare, innan obligationslån blifvit till fullo guldett, låta döda inteckning, så vidt den utgör säkerhet för infriade obligationer, ingifve till Rätten dessa obligationer, hvarefter Rätten förfar i enlighet med hvad här ofvan är sagdt.

12 §.

1 mom. Är jernväg, i hvilken inteckning blifvit faststald, såld efter utmätning å offentlig auktion, eller under konkurs i den ordning, som för försäljning af konkursbos fasta egendom är stadgad, och finnes deri inteckning för fordran, som icke kunnat af köpeskillingen gäldas, då må, på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckningen beviljats, ej företes i hufvudskrift. Egaren gifve till Rätten in bevis om de inteckningar, som vid jernvägens försäljning deri funnos, så ock handling, som visar köpeskillings fördelning borgenärerna emellan, samt intyg att denna fördelning blifvit af dem godkänd eller vunnit laga kraft. Rätten förfar derefter som i 23 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

2 mom. Har inteckning i jernväg på grund deraf att konkurs inträffat blifvit genom laga kraft egande beslut förklarad vara utan verkan, då må ock på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf, att den handling, hvarå inteckning beviljats, ej företes i hufvudskrift; dock skall kallelse å inteckningshafvaren utfärdas och derefter med ärendet så förfaras som i 23 § i nämnda förordning stadgas.

13 §.

Har aktiebolag, som enligt af Konungen faststald bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, erhållit rätt att enligt gällande

författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof förvärfva till jernvägen erforderlig jord, och vill bolaget, innan den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen blifvit, på sätt i 4 § sägs, inskrifna, upptaga lån till visst belopp, under vilkor att långifvaren skall i jernvägen åtnjuta förmånsrätt, som i 14 § stadgas, låte då bolaget till den Rätt, som jemlikt 2 § är vorden förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der lånet upptages emot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna. Rätten inskrifve förmånsrätten i inskrifningsboken för jernvägen och låte med bevis derom förse förbindelsen eller obligationerna.

14 §.

Då inskrifning af förmånsrätt för fordran skett, på sätt i 13 § sägs, njute fordringsegaren näst efter de borgenärer, hvilkas fordringar skola utgå med förmånsrätt efter 17 kap. Handelsbalken, förmånsrätt från inskrifningsdagen i den till jernvägen hörande fasta egendom samt i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till; dock gälle ej förmånsrätt till ränta, som före utmätning eller början af konkurs upplupen är, för längre tid än tre år. Inskrifning af förmånsrätt, som skett inom en månad före den dag gäldenärs konkurs börjades, vare utan verkan.

15 §.

Söker borgenär, för hvars fordran förmånsrätt enligt 13 § blifvit inskrifven, inteckning i jernvägen inom ett år efter det kungörelse om inskrifning af gäldenärens eganderätt till jernvägen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, då må inteckningen beviljas ändå att gäldenären det ej medgifvit; och skall, der förmånsrätt är inskrifven för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, inteckning beviljas till säkerhet för hela obligationslånet, om än inteckning för blott en af obligationerna är vorden sökt.

Fastställes inteckningen till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, utfärde Rätten derom kungörelse, som genom Rättens försorg ofördröjligen införes i allmänna tidningarna tre gånger; och vare innehafvare af obligation hörande till sådant lån berättigad att, när han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

16 §.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, och sökes derefter inom den i 15 § stadgade tid inteckning för samma fordran, gälle den inteckning, der den faststald varder, framför inteckning för fordran, för hvilken förmånsrätt ej varit inskrifven, ändå att den inteckning äldre är eller å samma dag sökt blifvit. Sökes inom den i 15 § bestämda tid inteckning för fleras fordringar, för hvilka sådan förmånsrätt blifvit inskrifven, gälle inteckningarna sins emellan med rätt från den dag, inskrifningen af förmånsrätten skedde.

17 §.

Har för fordran, som skall utgå med förmånsrätt enligt 14 §, inteckning i jernvägen icke blifvit sökt inom den i 15 § föreskrifna tid, vare förmånsrätten förfallen, hvarom anteckning på jernvägsegarens begäran göres i inskrifningsboken.

18 §.

Försummar jernvägsaktiebolag, hvilket erhållit lagfart å den jord, som till jernvägen hör, att låta inskrifva samma jord och sin eganderätt till jernvägen, ege Rätten, på framställning af den, som för sin fordran har förmånsrätt enligt 14 §, att genom vite, minst femhundra kronor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkstald.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, må ej gäldenären innan inteckning för fordringen blifvit beviljad eller den i 15 § stadgade tid för intecknings sökande förflutit, å annan öfverlåta jernvägen utan att Konungen dertill gifvit tillstånd. Öfverlåter gäldenären utan sådant tillstånd jernvägen, vare öfverlåtelsen utan verkan.

19 §.

Inskrifningsboken för jernvägen skall innehålla, jemte öfverskrift upptagande jernvägens namn, två afdelningar, den ena för inskrifning af eganderätt och den andra för inskrifning af pant- och förmånsrätt.

I afdelningen för eganderätt införas: egarens namn, den till jernvägen hörande jord, dagen då inskrifning verkstaldes, så ock anteckningar, hvarom i 4 § 4 och 5 mom. förmäles, samt dagen, då sådan anteckning skedde.

I afdelningen för pant- och förmånsrätt införas:
dagen då inteckning eller förmånsrätt sökes;
beloppet af fordran och beskaffenheten af därför utfärdad förbindelse, eller, der inteckningen eller förmånsrätten sökes till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, deras antal och nummer, det eller de belopp, hvarå de särskilda obligationerna lyda, dagen för deras utfärdande och tiden för deras infriande;

dagen då inteckning beviljades eller förmånsrätt inskrefs, dervid tillika skall utsättas den dag, från hvilken förmånsrätt för beviljad inteckning gäller; samt

dagen då inteckning blef dödad, samt anteckning hvarom i 17 § förmäles.

I inskrifningsboken skall hvarje anteckning å Rättens vägnar underskrifvas af den ledamot som verkställer anteckningen.

De närmare föreskrifterna om inskrifningsbokens förande meddelas af Konungen.

Den till Rätten ingifna karta och beskrifning öfver jernvägen skall af Rätten förvaras.

20 §.

Öfver ärenden enligt denna lag skall hos Rätten särskildt protokoll föras. I inskrifningsboken göres hänvisning till den § i protokollet, hvari ärendet förekommer.

Då inteckning eller förmånsrätt för fordran sökes, låte Rätten den förbindelse, hvarå fordran grundas, i protokollet införas; dock att, der fråga är om lån mot tryckta eller graverade obligationer af lika lydelse, allenast en af dem eller, om de äro af skilda slag, endast en af hvarje slag varder i protokollet intagen.

För hvarje år sände Rätten detta protokoll in till Hofrätten före utgången af nästa månad. Har ärende, som nämndt är, icke förevarit, göre Rätten inom samma tid derom anmälan hos Hofrätten.

21 §.

Ärende enligt denna lag må af Rätten upptagas endast å Måndag eller, om helgedag då inträffar, nästa söcknedag derefter.

22 §.

Den som ej nöjes åt underrätts beslut i ärende, hvarom i denna lag sägs, eger deröfver sig besvära inom den i 16 kap. 1 § Rättegångsbal-

ken stadgade tid. Öfver Hofrättens utslag må klagan genom besvär hos Konungen fullföljas inom den tid och i den ordning som i 30 kap. 18 § nämnde balk föreskrifves.

Öfvergångsstadganden.

23 §.

Vill aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg och hvilket förr än denna lag trädt i kraft förvärfvat någon del af jernvägens område i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, vinna inskrifning som i 3 § sägs; och säger bolaget sig icke häfta för lösen eller köpeskilling för den till jernvägen hörande jord men ej kunna fullgöra hvad i 4 § 1 mom. stadgas såsom vilkor för anteckning i lagfartsprotokollet af jorden såsom hörande till jernvägens område, då ege bolaget erhålla offentlig stämning å möjligen varande rättsegare, på sätt nedan sägs.

24 §.

Jernvägsaktiebolag, som af den rätt, hvarom i 23 § sägs, vill sig begagna, åligger att till hvarje Rätt, inom hvars domvärjo jord är belägen, i afseende å hvilken bolaget ej kan fullgöra hvad som erfordras för anteckning af jorden såsom tillhörande jernvägens område, ingifva, jemte karta, af landtmätare bestyrkt uppgift å jorden, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka den är afskild, eller hvilka deri ingå. Bolaget inlemne ock uppgift å de fång, hvarigenom jorden blifvit förvärfvad, samt bevis, att i det uppgifna området icke ingår annan mark än som för jernvägen och dess drift är erforderlig.

De närmare föreskrifterna angående detta bevis meddelas af Konungen.

25 §.

Rätten utfärde derefter offentlig stämning å okände egare af den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, så ock å innehafvare af panträtt i sådan jord, att sist före klockan tolf å viss dag näst efter ett år muntligen eller skriftligen anmäla sin egande- eller panträtt.

Stämningen varde å Rättens dörr anslagen ett år före inställeldagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången tio

och tredje gången sist fyra månader innan den dag inträffar. Rätten insände ock stämningen till Konungens Befallningshafvande, hvilken har att ofördröjligen intaga densamma i länskungörelserna.

26 §.

Uraktlåter egare af jord, hvarom i 24 § sägs, eller innehafvare af panträtt i sådan jord att sin rätt å den i stämningen utsatta inställeldagen anmäla, och har han den ej heller förut hos Rätten anmält, hafve förlorat sin talan, så vidt den inverkar på deras rätt, hvilka i jernvägen erhålla inteckning enligt denna lag.

27 §.

Varder ej inom den tid, som i stämningen blifvit utsatt, eganderätt eller panträtt anmäld, eller visar jernvägsaktiebolaget, att anmäld eganderätt eller panträtt icke vidare är emot detsamma gällande, förklare Rätten i fråga om den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, att inskrifning deraf må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt, och anteckne i lagfartsprotokollet jorden såsom tillhörande jernvägens område, hvarefter med inskrifningen af jorden och eganderätten till jernvägen så förfares som i 4 § 2 mom. stadgas.

Då ny egare söker lagfart å sålunda inskrifven jord, skall förre egarens laga åtkomst anses styrkt, der det visas att hans eganderätt blifvit inskrifven, som nu är sagdt.

28 §.

Har någon fordran till visst belopp hos aktiebolag, som enligt af Konungen faststæld bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, hvarom i 1 § sägs, och har den fordran tillkommit innan denna lag trädt i kraft, då må, der borgenären inom sex månader efter det kungörelsen om förordnande af den i 2 § omförmälda Rätt är vorden utfärdad, dock sist före utgången af år 1880, söker inteckning i jernvägen, inteckning beviljas, ändå att gäldenären den ej medgifvit.

29 §.

Sökes inteckning enligt 28 §, skall jernvägsaktiebolaget öfver ansökningen höras; och gälle angående förfarandet dervid samt i fråga om

invändning, som af bolaget göres mot sökandens fordran, hvad i 6, 7, 8, 9 och 10 §§ i förordningen om inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

Är inteckning sökt för fordran, hvarför sådan säkerhet ej utfäst varit, hafve gäldenären våld betala, när han vill, ändå att förfallotiden ej inne är.

30 §.

Finner Rätten efter bolagets hörande fordran vara sådan, att inteckning må beviljas, men äro ännu icke den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen inskrifna, förklare Rätten inteckningsansökningen hvilande i affidan på sådan inskrifning. Varder ej inteckningsansökning, som förklarats hvilande, fullföljd inom ett år, efter det kungörelse om inskrifningen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, vare ansökningen förfallen.

31 §.

Då inteckningsansökan enligt 28 § göres eller sådan ansökning afslås eller förklaras hvilande, göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

När på sådan ansökan inteckning beviljas, gälle om inteckningens införande i inskrifningsboken hvad i 5 § stadgas.

Har inteckningsansökan förfallit som i 30 § sägs, göre Rätten, på begäran af jernvägens egare, derom anteckning i inskrifningsboken.

32 §.

Inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en utaf obligationerna söker enligt 28 § inteckning för sin fordran. Fullföljes hvilande inteckningsansökan af innehafvare utaf en obligation, gälle sådant för hela det lån, hvartill obligationen hör.

33 §.

Har ansökan om inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, förklarats hvilande, låte Rätten kungörelse derom ofördröjligen införas i allmänna tidningarna tre gånger.

Lag samma vare, då inteckning till säkerhet för sådant lån blifvit

fastställd; och vare innehafvare af obligation hörande till lånet berättigad att, då han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

34 §.

Har ej jernvägsaktiebolaget, inom två månader efter det denna lag trädtt i kraft, hos Konungen gjort ansökan om förordnande af domstol att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, utfärdar Konungen sådant förordnande på begäran af borgenär, hvars fordran tillkommit innan denna lag blef gällande.

35 §.

Fullgör ej jernvägsaktiebolaget ofördröjligen hvad för vinnande af inskrifning af bolagets eganderätt till jernvägen är föreskrifvet, ege Rätten på framställning af fordringsegare, som sökt inteckning och fått inteckningsansökningen förklarad hvilande, på sätt i 30 § sägs, genom vite, minst femhundra kronor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkställd.

36 §.

Öfverlåter jernvägsaktiebolaget, efter det denna lag trädtt i kraft, jernvägen till annan, och sökes inom den i 28 § stadgade tid inteckning för sådan fordran, som i nämnda § sägs, då utgör öfverlåtelsen ej hinder för intecknings beviljande.

37 §.

Sökes inteckning inom den i 28 § stadgade tid till säkerhet för fordran, som i nämnda § sägs, skall konkurs, som uppstår efter det denna lag trädtt i kraft, icke verka till förringande af den rätt inteckningsansökningen eljest medför.

38 §.

Är ansökan om inteckning för fordran hvilande, på sätt i 30 § sägs, och varder, förr än inteckningen blifvit beviljad, jernvägen efter utmätning såld å offentlig auktion eller under konkurs i den ordning Konkurs-

lagen bestämmer, skall fordringen utgå ur köpeskillingen med samma rätt, som vore inteckning beviljad.

39 §.

Inteckning i jernväg för fordran, som i 28 § sägs, skall, der inteckningen blifvit sökt inom den i samma paragraf stadgade tid, gälla framför inteckning i jernvägen för annan fordran, ändå att den inteckning äldre är.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit innan denna lag blef gällande, sökt inteckning i jernvägen inom den i nämnda paragraf stadgade tid, ege lika rätt; dock att, der i förbindelse, som sålunda blifvit intecknad, förbehåll finnes om bättre rätt för annan borgenär, och sådan borgenär inom tid, som sagd är, sökt inteckning i jernvägen, brist för den borgenär fylles af hvad belöper å den intecknade förbindelse, hvori dylikt förbehåll finnes intaget.

Förslag till Förordning

*angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§ Konkurslagen den 18
September 1862.*

4 §. 1 mom. Är gäldenär köpman, och visas sådana omständigheter, på grund hvaraf antagas kan, att han öfver en vecka sina betalningar instält; då ege borgenär, ändå att hans fordran ej förfallen är, söka, att gäldenärs egendom afträdas må. Har borgenär genom Notarius publicus eller i vittnens närvaro uppmanat köpman att betala klar och förfallen gäld, och är den gäld icke inom en vecka derefter gulden; då ege ock den borgenär söka, att gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall.

2 mom. Borgenär, som, på sätt särskildt är stadgadt, för sin fordran har förmånsrätt i jernväg inskrifven, eller erhållit inteckning i jernväg eller hvars ansökan om inteckning i jernväg är hvilande, ege söka att gäldenärens egendom till konkurs afträdas skall, då jernvägen blifvit för annans fordran utmätt eller då gäldenären afhändt sig eller för annan borgenärs fordran lemnat såsom pant till jernvägen hörande rörlig materiel eller inventarier i den omfattning, att skälig anledning är att befara, att återstående materiel och inventarier ej blifva för jernvägens drift tillräckliga.

5 §. Der likväl borgenärs fordran tillkommit senare än de omständigheter, på hvilka han sin ansökning om egendomsafträdet grundar; vare den ansökning utan verkan.

Har borgenär för sin fordran säkerhet genom pant eller inteckning; ege ej heller den rätt i 2 och 3 §§ samt i 4 § 1 mom. omförmäld är, der han ej gitter visa, att panten eller inteckningen till gäldande af hans fordran otillräcklig är.

Förslag till Förordning

om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar.

1 §.

Jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må ej delvis utmätas. Ej heller må rörlig materiel eller inventarier till stationer, verkstäder eller andra byggnader, der den lösa egendomen är för jernvägen afsedd och hörer jernvägens egare till, utmätas annorledes än i sammanhang med jernvägen. Utmätas jernvägen, skall sådan lös egendom tillika i mät tagas.

2 §.

Utmättningsman i den ort, der jernvägens egare bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet, eger verkställa utmätning af hela jernvägen, tillika med den lösa egendom, som i 1 § sägs.

3 §.

Då utmättningsmannen, till följd af hvad i 85 § Utsökningslagen stadgas, hos öfverexekutor, under hvilken utmättningsmannen lyder, gjort anmälan om utmätning af jernvägen, låte öfverexekutor genast införa kungörelse om utmätningen i allmänna tidningarna äfvensom i länskungörelserna för de län, inom hvilka jernvägen är belägen.

4 §.

Auktion å jernvägen tillika med den lösa egendom, hvilken, på sätt i 1 § sägs, blifvit jemte jernvägen utmätt, skall förrättas af öfverexekutor; och gånge den lösa egendomen i samma utrop som jernvägen.

5 §.

Om betalning af köpeskillingen gälle hvad stadgadt är i fråga om köpeskilling för utmätt fast egendom, och skall köpeskillingen skiftas emellan jernvägen och den lösa egendomen efter de vid utmätningen å dem satta värden.

Vid fördelning af den å jernvägen belöpande andel i köpeskillingen, varde ock hvad å den lösa egendomen faller af öfverexekutor fördeladt; och skall vid fördelningen af köpeskillingen för löseendomen utdelning enligt förmånsrättsordningen beräknas för hvad af inteckningshafvares fordran icke kan ur köpeskillingen för jernvägen utgå, ändå att för den fordran utmätning ej skett. I öfrigt gälle i fråga om inteckningshafvares rätt till utdelning jemväl ur köpeskillingen för löseendomen hvad om rätt till utdelning ur köpeskilling för utmättningsvis såld fast egendom för deri intecknad fordran är stadgadt.

Förslag till Förordning

angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875.

16 §.

Jord, hvilken blifvit, på sätt särskildt stadgas, i lagfartsprotokollet antecknad såsom hörande till jernvägs område, må ej intecknas enligt denna lag. Ej heller må jernväg, hvar till marken till större eller mindre del blifvit förvärfvad enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, med inteckning enligt denna lag belastas, ändock att sådan anteckning, som nu är sagd, om den till jernvägen hörande jord ej skett.

Kanal eller med jernväg eller kanal jemförlig anläggning, hvar till mark förvärfvats på sätt nu är sagdt, må ej enligt denna lag intecknas.»

Alternativt hafva motionärerne, för den händelse det skulle befinnas lämpligare, att, efter det den till en jernväg hörande jord blifvit inskrifven vid specialdomstolen, lagfart af jernvägen, när den öfvergick till ny egare, egde rum vid samma domstol och icke de särskilda delarne

af jernvägsområdet behöfde å nyo lagfaras vid domstolarne i de särskilda orterna, föreslagit, att Riksdagens beslut måtte innefatta ett bifall till följande författningsförslag (förslag B):

”Förslag till Förordning

om särskilda föreskrifter angående lagfart å jernväg och inteckning deri.

1 §.

Ärenden angående lagfart å jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, så ock angående inteckning i sådan jernväg upptagas och pröfvas af den Rådstufvurätt, som dertill blifvit af Konungen på ansökan af jernvägens egare förordnad. Om förordnandet låte Konungen utfärda allmän kungörelse.

2 §.

Förr än lagfart å jernvägen eller inteckning deri må beviljas, skall jernvägen inskrifvas hos den Rätt, som enligt 1 § blifvit af Konungen förordnad.

3 §.

1 mom. För vinnande af inskrifning, hvarom i 2 § sägs, åligger jernvägens egare att till hvarje Rätt, under hvilken någon del af jernvägens område lyder, ingifva af landtmätare bestyrkt uppgift å den till jernvägen hörande jord, som inom Rättens domvärjo är belägen samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka denna jord är afskild eller hvilka deri ingå; så ock dels styrka sin eganderätt till jorden samt, såvidt han ej åtkommit jorden genom fång, hvarmed han enligt äldre lag ej var pliktig lagfara, att han å jorden erhållit lagfart, dels visa:

att för jord, hvilken är förvärfvad i öfverensstämmelse med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, lösen blifvit i stadgad ordning utgifven;

att jord, hvilken blifvit på annat sätt förvärfvad, är fri från inteckning för fordran och för nyttjanderätt, och att ansökning om sådan inteckning icke är på pröfning beroende;

samt att, derest jord blifvit genom köp förvärfvad, tiden för inteckning deri af ogulden köpeskilling tilländagått.

Finner Rätten hvad sålunda blifvit föreskrifvet vara fullgjordt i fråga om den jord, som blifvit uppgifven, ege Rätten, der ej lagfart samma dag af annan sökes eller talan, hvarom i 13 § i förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom förmåler, blifvit instämd, förklara, att inskrifning må sökas vid den i 1 § omförmälda Rätt samt i lagfartsprotokollet anteckna, att jorden tillhör jernvägens område; och varde i lagfarts- eller fastighetsboken anmärkt att sådan anteckning skett. Nöjes ej jernvägsegaren med Rättens beslut i ärende, hvarom i detta mom. förmåles, ege han öfver beslutet sig besvara i den ordning, som i 21 § i förordningen den 16 Juni 1875 angående lagfart å fång till fast egendom, finnes stadgad.

2 mom. Derefter må jernvägens egare vid den Rätt, som enligt 1 § blifvit förordnad att upptaga frågor om lagfart å jernvägen, göra ansökan om jernvägens inskrifning, och ingifve dervid till Rätten karta och beskrifning öfver jernvägen samt vise, att anteckning, som i 1 mom. sagd är, blifvit i fråga om all den till jernvägen hörande jord verkställd. Rätten låte i den inskrifningsbok för jernvägen, hvarom i 18 § förmåles, inskrifva jernvägen, med den dertill hörande jord samt sökandens eganderätt till jernvägen. Kungörelse om inskrifningen skall genom Rättens försorg ofördröjligen i allmänna tidningarne införas.

3 mom. = 3 mom.

4 mom. = 4 mom.

5 mom. i förslaget A. utgår.

4 §.

Jord, hvilken i lagfartsprotokollet finnes antecknad såsom tillhörande jernvägs område, må ej annorledes än enligt denna förordning lagfaras eller intecknas.

5 §.

Då ny egare söker lagfart å jernväg, hvilken blifvit inskrifven på sätt i 3 § sägs, skall förre egarens laga åtkomst dertill anses styrkt, der hans eganderätt blifvit inskrifven på sätt i samma § stadgas.

6 §.

Vill jernvägens egare att jernvägen skall utgöra pant för fordran, göre han sjelf eller genom laga ombud hos Rätten ansökan om inteckning och ingifve dervid i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran

grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna; och låte Rätten, då inteckning beviljad varder, införa den i inskrifningsboken samt förse förbindelsen eller obligationerna med bevis, att inteckningen är vorden meddelad.

20 §.

Om lagfart å jernväg eller inteckning deri gälle i öfrigt hvad angående lagfart å fäng till fast egendom eller inteckning i sådan egendom finnes i lag och författningar stadgadt, som ej strider mot denna förordning.

24 §.

Se 26 § i förslaget A. — — — — —, hvilka enligt denna förordning erhållit lagfart å jernvägen eller inteckning deri.

(6, 12, 21, 22 §§ och 27 § 2 mom. i förslaget A. samt den särskilda förordningen angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen om inteckning i fast egendom utgå; hvarjente dels, der i de här ofvan ej särskildt upptagna §§ af förslaget A. förekomma uttryck om inskrifning af den till jernvägen hörande jord och eganderätten till jernvägen, detta uttryck utbytes mot ett annat, som betecknar inskrifning af jernvägen, dels i 34 § i förslaget A. orden *frågor angående inteckning i jernvägen* förändras till *frågor om lagfart å jernvägen eller inteckning deri*; dels ock de rättelser i paragrafföljden och i hänvisningar, som af förändringarne påkallas, böra iakttagas.)»

Samme motionärer hafva vidare uti särskilda motioner (I N:o 23; II N:o 93) föreslagit, att Riksdagen måtte för sin del besluta antagande af följande:

”Förslag till Förordning

angående vissa jernvägsaktiebolags konkurs.

I sådant jernvägsaktiebolags konkurs, hvarom här nedan i 1 § för-

mäles, skola, jemte hvad lag och författningar innehålla, som icke strider mot denna förordning, tillämpas följande särskilda föreskrifter:

1 §.

Har jernvägsaktiebolag, som eger jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, afträdt sin egendom till konkurs, skall Rätten eller domaren genast förordna lämplig person att, intill dess gode män blifvit utsedde, handhafva jernvägens förvaltning och bevaka konkursboets angelägenheter samt att i förvar taga bolagets böcker och andra handlingar, som dess rörelse angå. Den, hvilken sådant förordnande erhållit, åligge att under tiden, så vidt ske kan, låta underhålla trafiken å jernvägen.

Varder annan än den, som domare- eller tjensteed aflagt, enligt denna § förordnad, svärje inför Rätten eller domaren att han det uppdrag redligen fullgöra skall; och hafve sedan samma pligt och njute lika skydd, som enligt lag tillkommer dem, hvilka Rättens ärenden gå.

2 §.

Rätten eller domaren göre ofördröjligen hos Konungens Befallningshafvande i länet anmälan om konkursen, och förordne Konungens Befallningshafvande en skicklig och vederhäftig person att såsom god man och syssloman i konkursboets förvaltning deltaga med de gode män och sysslomän, som utses på sätt konkurslagen stadgar.

Den, hvilken sålunda förordnad blifvit, ege lika med Rättens ombudsman befogenhet att hos Rätten anmäla, om annan god man i konkursen eller medsyssloman visar motvilja eller försummelse vid fullgörande af sitt uppdrag.

På Konungens Befallningshafvande ankomme att, när så skäligt pröfvas, entlediga den, som af Konungens Befallningshafvande enligt denna § blifvit tillsatt, och i hans ställe annan förordna. Deröfver må klagan ej föras.

3 §.

Då kallelse utfärdas till det förhör, hvarom i 39 § konkurslagen stadgas, låte Rätten eller domaren jemväl kungörelse om tid och ort för förhöret i allmänna tidningarna införas.

4 §.

Trafiken å jernvägen skall under konkursen, så vidt ske kan, underhållas.

Der under tiden före den auktion, hvarom i 9 § förmäles, erforderliga medel saknas för trafikens underhållande, skola gode männen eller sysslomännen ofördröjligen sammankalla borgenärerna att höras, huruvida de eller någon af dem vilja sådana förskjuta.

5 §.

Borgenär, som, på sätt särskildt är stadgadt, för sin fordran har förmånsrätt i jernvägen inskrifven eller erhållit inteckning i jernvägen, eller hvars ansökan om inteckning är hvilande, och hvilken ej vill njuta betalning ur annan konkursboets egendom, än den, hvori han har pant- eller förmånsrätt, vare ej pliktig att sin fordran i konkursen bevaka. Der borgenär visar sig innehafva sådan fordran, vare han ändock berättigad att med öfrige borgenärer deltaga i val af sysslomän och i beslut, som antingen rör den egendom, hvori han eger pant eller förmånsrätt, eller ock eljest inverkar på hans rätt.

Göres vid sammankomst anmärkning mot sådan borgenärs fordran, ege han likväl rätt att deltaga i val och beslut, som nämnda äro, intill dess annorlunda blifvit af Rätten förordnadt. Om besvär deröfver att han i omröstning tagit del gälle hvad i 60 § konkurslagen stadgas angående besvär öfver beslut af borgenärer. Utan hinder af de anförda besvären gånge borgenärernas beslut i verkställighet, der ej förbud deremot från Rätten eller domaren kommer, eller beslutet angår försäljning af jernvägen och utgången af omröstningen finnes blifva olika, då de fordringar, hvilka besvären afse, samt de för dem afgifna röster inberäknas och då de icke beräknas.

6 §.

Borgenär, som för sin fordran har sådan inteckning eller förmånsrätt, som i 5 § sägs, vare ej skyldig att sin fordran beediga, der han ej vill begagna den till qvittning emot skuld, hvarför han hos jernvägsaktiebolaget häftar, och yrkande om edgång mot honom framställes i den ordning konkurslagen stadgar.

7 §.

Borgenär, hvilken för sin fordran har inteckning i jernvägen, ege ej att under konkursen erhålla utmätning å jernvägen eller att få jernvägen såld i annan ordning än i denna förordning sägs.

8 §.

Ackord må ej beviljas jernvägsaktiebolag.

9 §.

Efter inställelsedagen låte sysslomännen jernvägen med dertill hörande rörlig materiel och inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader utbjudas till försäljning å offentlig auktion. Sådan auktion må ej emot någon borgenärs eller gäldenärens vid sammankomst gjorda bestridande uppskjutas längre tid än som till kungörelse derom nödig är, efter hvad om auktion å utmätt fast egendom är stadgadt. Ej må å den auktion jernvägen säljas, der ej köpeskillingen förslår till fulla gäldandet af de fordringar, hvilka skola med förmånsrätt ur jernvägen utgå, eller ock alla de borgenärer, hvilka ega sådan rätt och för sina fordringar ej skulle komma att njuta full betalning, till försäljningen lemna bifall.

10 §.

Varder ej vid den auktion, som i 9 § sägs, jernvägen såld, skall, der trafikinkomsterna förslå till bestridande af utgifterna för trafikens underhållande, jernvägen för konkursboets räkning förvaltas intill slutet af femte året efter det år, under hvilket inställelsedagen inträffat.

Inom de sista tre månaderna före utgången af nämnde tid skola de borgenärer, hvilka för sin fordran ega förmånsrätt i jernvägen, å sammanträde besluta, om jernvägen skall försäljas eller förvaltningen fortsättas under viss tid, som dock ej må sättas längre än till fem år; och skall förslag om förvaltningens fortsättande såsom antaget anses, derest antingen alla tillstädesvarande borgenärer, som för sina fordringar ega förmånsrätt i jernvägen, sig derom förenat, och deras fordringar utgöra två tredjedelar af det fordringsbelopp, hvilket skall med förmånsrätt utgå, eller ock fyra femtedelar af de vid sammanträdet tillstädesvarande borgenärer, hvilka ega sådan rätt, beslutet biträdt och dessa borgenärers for-

dringar jemväl utgöra fyra femtedelar af nyssnämnda fordringsbelopp. Lag samma vare i fråga om ytterligare fortsättning af jernvägens förvaltning.

11 §.

Under den tid, som jernvägen enligt 10 § för konkursboets räkning förvaltas, må likväl de borgenärer, hvilka för sin fordran ega förmånsrätt i jernvägen, med den röstöfvervigt, som i nämnda paragraf sägs, besluta att jernvägen med dertill hörande rörlig materiel och inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader skall före förvaltningstidens utgång säljas, antingen ovilkorligen eller med vilkor att derför kan erhållas ett pris, som ej understiger af borgenärerna i sådant afseende bestämdt belopp; och skall försäljningen ske i den ordning, som för jernväg, den der blifvit utmätt, särskildt är stadgad. Göres vid auktion anbud, hvilket, enligt hvad i utsökningslagen stadgas, må antagas, och hvilket ej understiger det af borgenärerna bestämda beloppet, varde jernvägen såld. Göres ej sådant anbud, skall beslutet om jernvägens försäljning anses förfallet.

12 §.

Har ej jernvägen blifvit såld vid den auktion, som i 9 § sägs, och äro trafikinkomsterna otillräckliga till utgifterna för trafikens underhållande, skola sysslomännen sammankalla samtliga borgenärer att besluta, huruvida förvaltningen af jernvägen skall fortgå eller icke. Öfverenskomma samtliga vid sammanträdet närvarande borgenärer att anskaffa nödiga medel för trafikens underhållande, eller vill någon eller några af borgenärerna medel dertill förskjuta, skall, der borgenärer, hvilka ega förmånsrätt i jernvägen med den öfvervigt af röster, som i 10 § sägs, besluta att förvaltningen skall fortgå, med jernvägens förvaltning förfaras på sätt i 10 § stadgas.

Kommer ej sådan förvaltning till stånd, skall jernvägen säljas i den ordning, som för jernväg, hvilken blifvit utmätt, särskildt är stadgad, der ej samtliga borgenärer, som ega förmånsrätt i jernvägen, öfverenskomma om försäljning i annan ordning.

13 §.

Medel, som under konkursen kunna vara för trafikens underhållande anskaffade eller förskjutna, jemte ränta derå, dock ej öfver sex för hundra

om året, skola ur konkursboet utgå i likhet med annan kostnad för jernvägens förvaltning.

14 §.

Skall jernväg, hvilken ej blifvit såld vid auktion, som i 9 § sägs, förvaltas för konkursboets räkning, bestämme borgenärerna huru lång tid de af dem valde sysslomän skola innehafva sitt uppdrag. Vid nytt val kan syssloman, som skall afgå, återväljas.

Borgenärerna skola ock i ty fall utse revisorer för granskning af jernvägens förvaltning; och skola sysslomännen ärligen sammankalla borgenärerna för att taga del af revisorernas berättelse. Borgenärerna meddele derefter sysslomännen ansvarsfrihet för förvaltningen under den tid revisionsberättelsen afser, eller instämme i motsatt fall klander mot förvaltningen till den Rätt, under hvars dom konkurssaken lyder, inom tre månader från den dag, å hvilken den för beslut i anledning af revisorernas berättelse utsatta sammankomst upplöstes.

15 §.

Då jernvägen enligt 10 § för konkursboets räkning förvaltas, skall, sedan förvaltningskostnaden, utgifterna för trafiken och jernvägens underhåll samt öfrig nödig kostnad blifvit bestridda af den afkastning, jernvägen under konkursen lemnat, hvad derefter af afkastningen kan återstå, ärligen utdelas; och åligge sysslomännen att i samråd med Rättens ombudsman uppgöra förslag till sådan utdelning.

16 §.

I fråga om fordringar, för hvilka, enligt hvad särskildt är stadgadt, förmånsrätt i jernvägen åtnjutes på grund af beviljad eller sökt inteckning eller på grund af inskrifning af förmånsrätt, skall vid utdelning, hvarom i 15 § sägs, iakttagas:

att förfallen ränta skall utgå framför kapital, som eger lika förmånsrätt;

att af förfallna räntor, hvilka ega lika förmånsrätt, de, som under tidigare år till betalning förfallit, skola utgå framför dem, som under senare år äro förfallna;

att, der räntan å en och samma fordran är förskrifven att utgå mer än en gång om året, det belopp, som under året tidigare till betalning förfallit, skall utgå framför det senare förfallna;

att för fordran, hvilken skall genom amortering under viss tid återgäldas, utdelning å kapitalet ej må utgå till högre belopp än som erfordras för att amorteringen må kunna, på det för densamma bestämda sätt, fullgöras;

att, der obligationslån skall återbetalas på det sätt, att till lånet hörande obligationer efter utlottning infrias, utdelning, som belöper å lånets kapital, skall användas till infriande af de utlottade obligationerna och, der utdelning icke förslår till deras fulla gäldande, å dem fördelas i förhållande till deras belopp, hvarefter återstående kapitalfordran å dessa obligationer, intill dess de blifvit till fullo guldna, skall ingå i följande utdelningar med lika rätt som de till samma lån hörande obligationer, hvilka blifvit senare utlottade; samt

att, der obligationslån skall återbetalas genom uppköp af obligationer enligt viss amorteringsplan, utdelning, som belöper å lånets kapital, skall användas till sådant uppköp.

17 §.

Der obligationslån skall återbetalas efter utlottning af obligationer, skola sysslomännen tillse, att under förvaltningstiden utlottning varder verkställd i enlighet med derom gällande bestämmelser.

Skall obligationslån återbetalas genom uppköp af obligationer, åligge sysslomännen, när uppköp skall ske, att genom kungörelse i allmänna tidningarne infordra anbud från innehafvare af dylika obligationer å det belopp, som erfordras.

18 §.

Då förslag till utdelning, hvarom i 15 § sägs, blifvit upprättadt, skall, i fråga om förslagets granskning af borgenärerne, klander deremot samt pröfning af klander, gälla hvad i konkurslagen om utdelningsförslag är stadgadt.

I fråga om verkställande af utdelning gälle likaledes hvad i konkurslagen bestämmes; dock att sysslomännen må kunna, der klander mot utdelningsförslaget blifvit anställdt, medgifva borgenär, hvars fordran utgår med förmånsrätt, lyftning utan borgen, såvida klandret ej afser sådan borgenärs rätt.

19 §.

Finna sysslomännen att ränta, hvilken skall med förmånsrätt utgå, kan vid förfallotiden, innan utdelningsförslag blifvit upprättadt, af in-

flutna medel gäldas, utan att derigenom förfång sker borgenärer, hvilka enligt de i 16 § stadgade grunder ega lika eller bättre rätt till utdelning, ega sysslomännen på sitt ansvar att sådan ränta betala utan hinder deraf att utdelningsförslaget ännu ej blifvit upprättadt och vunnit laga kraft eller af domstol pröfvats.

20 §.

Visar jernvägsaktiebolaget under förvaltningstiden att å fordringar, som genom amortering under viss tid skola återgäldas och hvilka skola med förmånsrätt ur jernvägen utgå, upplupna räntor och efter amorteringsplanen förfallen del af kapitalet blifvit guldna samt att öfriga fordringar, hvilka skola med sådan rätt utgå eller hvilka blifvit i konkursen bevakade, äro betalda eller öfverenskommenhet om betalningen af dem träffad, gifve Rätten eller domaren, sedan sysslomännen och Rättens ombudsman hörde blifvit, bevis att konkursen är nedlagd.

21 §.

Varder jernvägen för konkursboets räkning förvaltd enligt hvad i 10 § sägs, fastställe borgenärerna årliga arfvoden för Rättens ombudsman, sysslomännen och revisorerna.

Arfvode till sysslomännen skall bestämmas innan val af dem företages. Då nytt val sker, må dessförinnan beslut om arfvodets ändring af borgenärerna fattas.

22 §.

Med jernvägsaktiebolag förstås i denna förordning aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning har till ändamål att anlägga eller eljest förvärfva jernväg.

23 §.

Denna förordning skall icke blifva gällande i de mål, som redan äro anhängiga, då denna förordning träder i kraft.»

Bland uppgifterna för senare tidens lagstiftningsarbete intager frågan om beredande af laglig form för säkerhet i jernvägar ett framstående rum, framstående ej blott i hänseende till sjelfva sakens vigt, utan äfven till följd af de särskilda svårigheterna vid ämnets juridiska behandling.

Vid utarbetande af förslag till förordning angående inteckning i fast egendom ansåg dåvarande Lagbyrån, att inteckningsförfarandet med dess förutsättningar och former ej lämpade sig för ifrågavarande anläggningar, och införde i anledning häraf uti förslaget ett allmänt förbud mot deras intecknande. Till följd af anmärkning inom Högsta Domstolen vid förslagets granskning derstädes erhöll emellertid 16 § i förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom en lydelse, enligt hvilken förbudet mot inteckning i jernväg endast afsåg »inteckning enligt denna lag».

Vid 1876 års riksdag afgaf Utskottet med anledning af väckt motion i ämnet förslag till »förordning angående pantsättning af jernväg, kanal eller annan dermed jemförlig anläggning», afseende att bereda panträtt, såsom vore inteckning beviljad, i all sådan till jernvägsaktiebolags jernväg hörande fast egendom, som ej finge med inteckning enligt förordningen den 16 Juni 1875 belastas, i den mån samma egendom vore eller blefve af bolaget förvärfvad, samt i bolagets till jernvägen och dess drift hörande lösegendom enahanda förmånsrätt, som förlagsman i det, som med förslaget tillverkadt vore. Detta förslag blef af Riksdagen bifallet och i underdånig skrifvelse den 9 Maj 1876 till Kongl. Maj:t öfverlemnadt, men sedan Högsta Domstolen mot detsamma anmärkt, bland annat, att det icke syntes lämpligt att, på sätt i förslaget skett, i strid mot lagstiftningens allmänna principer medgifva stiftandet af panträtt uti egendom, som vid pantsättningstillfället ej vore i pantgifwarens ego, fann Kongl. Maj:t, jemlikt nådig skrifvelse den 12 Januari 1877, sig ej böra godkänna Riksdagens förslag.

Vid detta förslags granskning hade Högsta Domstolens fleste ledamöter uttalat den åsigt, att en tillfredsställande säkerhet för de i förslaget afsedda lån kunde vinnas, utan rubbning af lagens allmänna grunder, genom att meddela blott förmånsrätt i stället för panträtt, på sätt jemväl inom Riksdagen af åtskillige ledamöter blifvit satt i fråga, och, sedan vid 1877 års riksdag en motion i sådan syftning blifvit väckt, framlade Utskottet med hufvudsakligt tillstyrkande af denna ett förordningsförslag, innehållande föreskrifter, hvarigenom skulle beredas uti den till jernvägsanläggningen hörande fasta och lösa egendom förmånsrätt enligt 17 Kap. Handelsbalken näst efter utskylder till kronan. Förslaget

blef emellertid på grund af framställda anmärkningar af båda Kamrarne ogilladt.

Vid 1878 års riksdag väcktes å nyo en motion om lagstiftning i ämnet, byggd på förmånsrättsprincipen; och anhöll Riksdagen med anledning af denna motion, i underdånig skrifvelse den 23 Maj 1878, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета, och, så snart ske kunde, för Riksdagen framlägga förslag till lag om säkerhet i jernvägar och dermed jemförliga anläggningar.

Till följd häraf framlade Kongl. Maj:t för sistlidne riksdag af utsedde komiterade utarbetade förslag till lagstiftning om lagfart å och inteckning i jernväg. Dessa förslag blefvo i hufvudsak af Utskottet tillstyrkta. Vid ärendets behandling i Kamrarne antog Första Kammaren Kongl. Maj:ts i ämnet aflättna proposition i oförändradt skick, hvar emot Andra Kammaren afslog Utskottets förslag med 88 röster mot 63.

Det nu af Kongl. Maj:t framlagda förslag är byggt uteslutande på inteckningsprincipen och följaktligen på väsentligen olika grunder mot de i sistlidna års Kongl. proposition framlagda lagförslag, hvilka senare deremot i sin ordagranna lydelse upptagits i Herrar von Ehrenheims och Themptanders här ofvan omförmälda motioner.

Vid förra riksdagen tillstyrkte Utskottet visserligen det då afgifna, af de enskilde motionärerna nu upptagna förslag såsom ett försök till sammanjemkning mellan anhängarne af förmånsrättsprincipen och dem, som hylla inteckningsförfarandet. Detta sammanjemkningsförsök har emellertid icke lyckats samt sålunda visat sig icke kunna fylla sitt ändamål att snart åstadkomma en af behofvet påkallad, antaglig lagstiftning i ämnet; och Utskottet kan icke undgå att finna, hurusom Kongl. Maj:ts nu aflättna förslag har, framför motionärernas, fördelen af enkelhet och af lättad praktisk användbarhet. Icke heller torde kunna jäfvas befogetheten af åtskilliga anmärkningar, som mot det nu af motionärerna upptagna förslag vid sistlidne riksdag framställdes.

Utskottet, som anser, att nya förhållanden kräfva nya former och icke kunna, utan men i fråga om användbarheten, intvingas i de gamla, tillstyrker derfor i hufvudsak bifall till Kongl. Maj:ts proposition, helst denna dessutom har fördelen att icke, såsom motionärernas förslag, vara afsedd att med uteslutande, beträffande jernvägar, af tillämpligheten af de allmänna föreskrifterna om lagfart, inteckning och utmätning, samt i de viktigaste delar konkurs, innefatta en mer eller mindre fullständig lagstiftning i hithörande frågor, utan ansluter sig, såsom en suppletarlag, i öfrigt till de angående lagfart, inteckning, utmätning och konkurs i allmänhet gällande stadganden.

I ett viktigt afseende har Utskottet dock ansett sig böra afvika från Kongl. Maj:ts proposition. Det är redan vid lagförslaget föredragning inför Kongl. Maj:t inom statsrådet erinradt: att äfven de som strängast påyrkat blifvande jernvägsanläggnings skyldighet att fullständigt styrka sin åtkomst till den jord, de önskade för jernvägen använda, dock medgifvit, att tillfälle borde beredas redan bestående jernvägsbolag att få sina jernvägar lagfarna utan hinder deraf, att de icke fullgjort de för vinnande af lagfart i allmänhet stadgade villkor; att vid jernvägars anläggande i allmänhet tillräcklig uppmärksamhet ej egnats åt vigten af att kunna franvisa fullständig åtkomst till den för jernvägen upplåtne mark, utan att man nöjt sig än med en på kommunalstämma träffad öfverenskommelse, att mark till jernvägen skulle inom kommunen kostnadsfritt upplåtas, än med en dylik utfästelse af jordegare i sammanhang med teckning af aktier i jernvägsföretaget, och att, der köp skett, köpebref i laga ordning icke alltid utfärdats; att sedan de fastigheter, från hvilka upplåtelse skett, i många fall ombytt egare, det för jernvägsegaren numera blefve svårt, ofta omöjligt, att bevisa sin eganderätt; samt att, då lagförslaget icke för dessa jernvägar medgifvit något undantag från de vanliga lagfartsvilkoren, det för jernvägsegaren knappast återstode annan utväg än att söka genom expropriation förvärfva oomtvistlig rätt till den mark, han redan egde, och hvartill ingen kunde antagas vilja göra honom rätten stridig.

Med erkännande af dessa anmärkningars rättighet har Utskottet funnit, att beträffande jernvägsaktiebolag, hvars bana blifvit öppnad för allmän trafik förr än den nya författningen skulle träda i kraft, der bolaget till Rätten ingifver de handlingar, som enligt 4 § 1 mom. i Utskottets förslag i allmänhet skola, då lagfart å jernväg första gången sökes, till lagfartsdomstolen ingifvas, Rätten må utan hinder deraf, att fullständiga fångeshandlingar å den till jernvägen hörande mark icke blifvit af bolaget föredragna, ändock bevilja lagfarten — sålunda utan att härvid skulle erfordras, såsom enligt 4 § 2 mom. vid lagfart första gången å annan jernväg, att sökanden styrker, att med afseende å den mark, för hvilken fullständiga åtkomsthandlingar saknas, underrätten i den ort, der marken ligger, utfärdar expropriationsstämning, och att borgen för expropriationssumman blifvit stäld.

Det förefinnes, enligt Utskottets tanke, uti nu ifrågavarande afseende en stor skilnad mellan redan fullbordade och blifvande jernvägar. De förra hafva vid åtgärderna för anläggningen icke haft förordningen och dess stadganden att ställa sig till efterrättelse, och, enligt hvad känt är, hafva de former, hvarunder redan anlagda jernvägar förvärfvat

sin mark, icke alltid eller oftast varit de mest betryggande. I allmänhet kan väl antagas, att likvid för den använda marken egt rum; men om någon gång mark blifvit tagen till jernvägsområdet utan egarens bifall, kvarstår för honom i allt fall, enligt Utskottets åsigt, obestridlig rätt att påkalla löseskillingens bestämmande efter de grunder, som expropriationsförfattningarna innehålla. Han bör nemligen icke komma i sämre ställning än den, som i de fall, då expropriationsförrättning företagits i öfverensstämmelse med gällande föreskrifter, blifvit afhänd sin jord eller fått löseskillingen till visst belopp utsatt utan att hafva i målet varit stämd, och enligt 21 och 24 §§ i förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 April 1866 är denne jordegare berättigad att vid uteblifven betalning för jorden få frågan om dess afstående och villkoren därför underkastad ny pröfning. Sjelfva marken kan i förevarande fall jordegaren visserligen icke återvinna till följd af stadgandet i 2 § af förslaget, hvilket stadgandes befogenhet synes Utskottet rätteligen grundadt derpå, att samma mark enligt den meddelade tillåtelsen till expropriation och vederbörande embetsmyndighets fastställelse å den öfver jernvägen upprättade karta måste anses ovilkorligen vara för jernvägen behöflig; men om allenast den mot jorden svarande löseskillning utbekommes, lär jordegarens rätt väl vara behörigen tillgodosedd, och rättigheten till ett slikt utbekommande anser Utskottet kunna, oberoende af ej mindre den lagfart, som af jernvägens egare må hafva under tiden vunnits, än af de inteckningar, som i jernvägen beviljats, göras gällande emot en hvar, som af denna jords inrymmande i jernvägsområdet vill hemta gagn. Har jordegaren deremot frivilligt öfverlåtit marken till jernvägen, men försummat att vid markens afträdande skaffa sig ersättning eller särskild säkerhet därför, torde oegentligheten vara mindre, om han bibehålles vid allenast vanlig fordringsrätt, för hvilken ytterligare trygghet kan genom inteckning i jernvägen beredas, än om jernvägsbolaget skulle sättas i nödvändighet att för erhållande af lagfart, der ersättning för marken till exempel af ny jordegare yrkades, antingen betala ersättning för marken andra gången eller betala ersättning för mark, som till anläggningen en gång blifvit skänkt.

I sammanhang härmed har Utskottet ansett föreskriften i det Kongl. förslaget derom, att, om jernvägsaktiebolag icke inom ett år efter det förordningen trädte i kraft fullgör hvad bolaget för lagfarts erhållande åligger, bolaget kan på yrkande försättas i konkursstillstånd, böra, såsom enligt Utskottets tanke alldeles för strängt och äfven i öfrigt olämpligt, utbytas mot bestämmelse om bolagets tillhållande härtill vid vite, hvilket Utskottet satt till minst 500 kronor.

I öfrigt har det Kongl. förslaget gifvit anledning till endast några få detaljanmärkningar.

1 paragrafens andra stycke har Utskottet gifvit en annan redaktion i syfte att utmärka, det de lokomotiv, vagnar, inventarier och förråd, hvilka skola anses såsom tillhörigheter till den fasta egendomen, skola vara icke blott af jernvägsegaren för jernvägens drift anskaffade och under hans värjo eller använda för trafik å annan i förbindelse med jernvägen stående bana, utan äfven *jernvägsegaren* tillhöriga.

Uti 4 § 1 mom. 2 och 3 punkterna har Utskottet meddelat något afvikande och fullständigare bestämmelser om hvad som erfordras för vinnande af lagfart å jernväg första gången, än hvad uti den Kongl. propositionen finnes upptaget.

Uti 17 och 19 §§ af Kongl. Maj:ts proposition stadgas, att vid förordnande af förvaltare för jernväg statens jernvägsstyrelses förslag skall inhemtas. Utskottet har funnit denna bestämmelse, mot hvilken äfven anmärkning skett inom statsrådet, icke vara för ändamålets vinnande behöflig.

Rubriken »Öfvergångsstadganden angående särskild inteckningsrätt för hittills upptagna jernväglån» har, då derunder af Utskottet upptagits äfven vissa föreskrifter om lagfart, utbytt mot allenast uttrycket »Öfvergångsstadganden», hvarjemte de olika momenten utbytt mot §§ och föreskrift tillagts om kungörelse, då gjord inteckningsansökan för obligationer förklaras hvilande eller då på grund af sådan ansökan inteckning fastställles.

Kongl. Maj:t har föreslagit, att förordningen skulle träda i kraft från och med den 1 Juli 1880; men i anseende till den redan långt framskridna tiden på året och då Kongl. Maj:ts förslag icke kunnat oförändradt af Utskottet förordas samt i följd häraf, om det nu af Utskottet framlagda förslaget gillas, detsamma ytterligare skall underkastas granskning inom Högsta Domstolen, har Utskottet ansett tiden för förordningens trädande i kraft böra bestämmas till den 1 Januari 1881, enär det torde vara af vikt, att de redan bestående jernvägsaktiebolagen må erhålla fullt tillräckligt rådrum att bereda sig på att inom rätt tid kunna begagna sig af de i öfvergångsstadgandena meddelade bestämmelser.

För öfrigt hafva uti 1, 2, 9 och 14 §§ några obetydliga redaktionsjemkningar vidtagits.

Då 16 § i förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom endast i hit hörande delar innehåller, att jernväg eller annan dermed jemförlig anläggning, hvartill marken till större eller mindre del blifvit förvärfvad enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, ej må med inteckning *enligt denna lag* be-

lastas, har Utskottet icke ansett någon ändring i nämnda § på grund af nu ifrågavarande förordning erforderlig.

På grund af hvad Utskottet nu andragit och med åberopande i öfrigt af hvad föredragande departementschefen anfört till de statsrådsprotokoll för den 28 November 1879 och den 8 Mars 1880, hvilka äro bifogade den Kongl. propositionen, får Utskottet hemställa,

1) att Riksdagen, med förklarande, att Kongl. Maj:ts föreliggande nådiga proposition, i hvad den innehåller förslag till förordning, innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, inteckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs, icke kan godkännas i oförändradt skick, måtte för sin del antaga följande

Förordning,

innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, inteckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs.

Jemte de angående lagfart, inteckning, utmätning och konkurs enligt lag i allmänhet gällande stadganden, så vidt de ej strida mot hvad här nedan förordnas, skola, beträffande jernväg, följande föreskrifter lända till efterrättelse.

Allmänna stadganden.

1 §.

Med jernväg förstås i denna förordning sådan enskild jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, och hvilken, *i följd af* Konungens vid jernvägens anläggning eller eljest meddelade beslut, är att såsom särskild jernväg anse.

Jernvägen i hela sin sträckning med dertill hörande mark samt verkstäder och andra byggnader anses såsom en enda sammanhörande fast

egendom. *Jernvägseharens för jernvägens drift anskaffade, under hans värjo varande eller för trafik å annan i förbindelse med jernvägen stående bana använda lokomotiv, vagnar, inventarier och förråd anses såsom tillhörigheter till den fasta egendomen.*

2 §.

Ej må utan Konungens tillstånd jernväg delas eller något af den mark, som efter hvad i 1 § sägs, till jernväg hör, derifrån afsöndras.

Ej heller må den, som förmenar sig *hafva* egande-, pant- eller nyttjanderätt till någon del af den mark, som till jernväg hör, göra sådan rätt gällande annorlunda än såsom anspråk på lösen eller ersättning enligt Förordningen den 14 April 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof.

Om lagfart.

3 §.

Ärenden angående lagfart af jernväg upptagas och pröfvas af Stockholms Rådstufvurätt, då jernvägen till större delen af sin sträckning ligger inom domsagor under Svea Hofrätt, af Rådstufvurätten i Jönköping, då jernvägen till större delen ligger inom domsagor under Göta Hofrätt, och af Rådstufvurätten i Christianstad, då jernvägen till större delen ligger inom domsagor under Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.

Hafva, sedan jernväg blifvit vid någon af förenämnda Rådstufvurätter lagfaren, förändrade förhållanden inträdt, lyder jernvägen ändock fortfarande under den Rådstufvurätt, der lagfarten skedde.

4 §.

1 mom. När lagfart å jernväg första gången sökes, ingifve sökanden till lagfartsdomstolen:

1. sådant af Konungen meddeladt beslut angående jernvägen, hvarom i 1 § förmåles,

2. *karta öfver jernvägens område till alla dess delar, jemte intyg af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, att det område, som å kartan utmärkes såsom hörande till jernvägen, blifvit i öfverensstämmelse*

med det eller de Konungens beslut, hvarom ofvan förmäles, till jernvägen utlagdt, samt

3. särskilda af vederbörligen förordnad landtmätare med ledning af nämnda karta samt tillgängliga skifteskartor eller, vid sammanträde med vederbörande jordegare, der sådant nödigt finnes, å marken utrönta förhållanden upprättade specialkartor med beskrifningar, utvisande, från hvilka hemman, lägenheter eller tomter den till jernvägen använda mark är tagen och inom hvilka underrätters domsområde den är belägen.

Fullgör ej sökanden hvad sålunda föreskrifvet är, varde ansökningen genast afslagen.

2 mom. Gitter ej sökanden förete fullständiga fångeshandlingar å all den till jernvägen hörande mark, men styrker han, att med afseende å den mark, för hvilken sådana handlingar saknas, underrätten i den ort, der marken ligger, utfärdat sådan stämning, som i 2 § af Förordningen den 14 April 1866 sägs, och att borgen blifvit enligt 24 § af samma Förordning stäld, då må den omständigheten, att sökanden ej företett fullständiga fångeshandlingar, ej vidare utgöra hinder för lagfartens beviljande.

3 mom. Sedan lagfart å jernväg blifvit beviljad, åligge det rätten, som beviljat lagfarten, att genom transsumt af protokollet sådant genast tillkännagifva för en hvar underrätt, inom hvilkens domsområde någon till jernvägen hörande mark är belägen, och varde i dessa underrätters lagfartsprotokoll samt lagfarts- och fastighetsböcker anteckning derom gjord. Efter det sådan anteckning skett, må ansökning om lagfart å den mark, som anteckningen afser, ej vidare vid domstol i orten upptagas.

5 §.

Lagfart skall på en gång meddelas å hela jernvägen; dock att, om för utvidgning eller omläggning af jernväg, å hvilken lagfart redan är beviljad, mark utöfver det ursprungliga jernvägsområdet förvärfvas, lagfart derå skall ske, med iakttagande i tillämpliga delar af hvad ofvan är sagdt, och anses sedan den mark vara med jernvägen förenad.

6 §.

Hvad i 2 och 3 §§ af Förordningen den 16 Juni 1875 är stadgadt angående skyldighet att inom viss tid söka lagfart å fång till fast egenom, ege ej tillämpning i fråga om lagfart å jernväg. Sedan lagfart å jernväg i dess helhet blifvit beviljad, upphöre ock den af nämnda para-

grafer eljest följande skyldighet att inom viss tid vid domstol i orten söka lagfart å den till jernvägens anläggning förvärfvade och dertill använda mark.

I den händelse, som i 12 § af nyssnämnda förordning omförmäles, vare, i fråga om mark som blifvit till jernväg använd, vid jernvägens lagfartsdomstol gjord ansökan om lagfart å hela jernvägen utan verkan emot den, som vid domstol i orten sökt lagfart å den ifrågavarande marken.

7 §.

Afträdes i den ordning, som om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är stadgad, någon del af den mark, som till jernväg hör, eller har eljest med Konungens tillstånd någon mark blifvit från jernväg afsöndrad, då skall, sedan lagfart å den afsöndrade marken blifvit beviljad, rätten, som beviljat lagfarten, genom utdrag af protokollet sådant genast tillkännagifva för den Rådstufvurätt under hvilken den jernväg lyder, dit marken förut hört. Denne rätt göra anteckning derom i lagfartsprotokollet och fastighetsboken, och anses sedan marken vara från jernvägen skild.

Om inteckning.

8 §.

Ärenden angående inteckning i jernväg upptagas och pröfvas af den Rådstufvurätt, som, på sätt i 3 § sägs, är behörig att handlägga ärenden angående lagfart å jernvägen.

9 §.

Har, innan sådan anteckning skett, som i 4 § 3 mom. sägs, inteckning vid underrätten i orten beviljats i mark, som till jernvägen hör, då skall, till säkerhet för den rätt till ersättning, som enligt 2 § tillkommer inteckningshafvare, inteckningen gälla i jernvägen med förmånsrätt från den dag, inteckningen söktes; dock att om företräde till betalning för ogulden köpeskilling gäller hvad i 11 kap. 2 § Jordabalken sägs. Är, då sagda anteckning sker, ansökan om inteckning i den mark, som anteckningen angår, på pröfning beroende, fortfarande samme rätt dermed, och gälle om inteckningen, der den beviljas, hvad ofvan sagdt är.

Inteckning, hvarom i denna paragraf sägs, skall, på sätt i allmänhet stadgadt är, förnyas vid den rätt, som inteckningen beviljat.

10 §.

Vid ansökan om inteckning i jernväg skall jernvägens egare, själf eller genom laga ombud, till rätten ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån, som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna. Äro alla obligationerna eller flera af dem af lika lydelse eller skilja de sig endast i afseende å littera eller nummer, skall allenast en obligation af hvarje slag i protokollet fullständigt afskrifvas, men antalet obligationer af hvarje slag i protokollet noggrant angifvas; dock skola äfven i detta fall samtliga obligationerna förseas med sådant bevis, som i 17 § af Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom, föreskrifves.

11 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas.

Ej må flera jernvägar intecknas för samma fordran, med mindre dervid bestämmes, för huru stor del af fordringen hvarje jernväg häftar; ej heller må från intecknad jernväg någon mark afsöndras, der ej visas, att den afsöndrade delen är från inteckning fri.

12 §.

Har, på sätt i 5 § sägs, mark blifvit med jernväg förenad, häfte den mark, lika med jernvägen i öfrigt, för inteckning som i jernvägen är fastställd.

13 §.

Inteckning, som till säkerhet för tryckta eller graverade obligationer blifvit fastställd i jernväg, gälle fortfarande utan förnyelse, ändå att den fordran, hvarför inteckningen meddelats, ej blifvit så bevakad, som i 1 § af Förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming sägs.

14 §.

Söker jernvägs egare, att inteckning, som blifvit i jernvägen fastställd till säkerhet för lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, må dödas, och kan han ej förete alla obligationerna, men visar, att de felande obligationerna, när inteckningen meddelades, voro af den lydelse,

att vid den tid, då inteckningens dödande begäres, all betalningsrätt för dem förfallit, må den omständigheten, att han ej företett alla obligationerna, ej utgöra hinder för inteckningens dödande.

Om utmätning.

15 §.

Utmättningsman i den ort, der jernvägens egare bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet, vare behörig att verkställa utmätning af jernväg.

16 §.

Jernväg må ej delvis utmätas. Ej heller må någon sådan jernvägens tillhörighet, som i 1 § omförmäles, särskildt utmätas. Utmätas jernvägen, skola ock dess berörda tillhörigheter i mät tagas.

17 §.

Utmätas jernväg, som begagnas för allmän trafik, skall, efter derom enligt 85 § Utsökningslagen erhållen anmälan, äfvensom i det fall att öfverexekutor omedelbart förordnat om jernvägens försäljning, öfverexekutor, ehvad borgenär gör yrkande, som i 80 och 81 §§ samma lag omförmäles, eller icke, *genast förordna* en eller, der så nödigt anses, flere erfarne och sakkunnige män, att i egenskap af sådane sysslomän, som i nyssnämnda §§ afses, jernvägen omhändertaga och förvalta samt om trafikens uppehållande i det omfång, som förut varit vanligt eller eljest finnes lämpligt, besörja, intilldess jernvägen blifvit i laglig ordning såld eller utmätningen eljest afslutats.

Kostnad, som för trafikens uppehållande enligt hvad nu är sagdt åtgår och ej af inflytande inkomster betäckes, gäldes såsom i 164 § Utsökningslagen sägs.

18 §.

Auktion å utmätt jernväg skall förrättas af öfverexekutor samt hållas å den ort, der han har sitt säte; och gånge dervid jernvägen med allt hvad enligt 1 § dertill hör i ett utrop.

Om förvaltning under konkurs.

19 §.

Varder jernväg, som begagnas för allmän trafik, till konkurs afträdd, skall rätten eller domaren *genast förordna* en eller, der så nödigt anses, flere erfarne och sakkunnige män, att såsom förvaltare taga jernvägen om händer och, intilldess å inställelsedagen i konkursen sysslomän blifvit valde, besörja trafikens uppehållande i det omfång, som förut varit vanligt eller eljest pröfvas lämpligt och med borgenärernes fördel mest förenligt.

Förvaltare må af konkursdomaren entledigas, om skäl dertill äro, och annan förvaltare i ofvan stadgad ordning tillsättas.

Förvaltningen åligger att afgifva redovisning till konkursboets sysslomän. Vilja borgenärerne eller gäldenären den redovisning klandra, göra det genom stämning inom natt och år, sedan redovisningen afgafs.

Beloppet af den förvaltare tillkommande godtgörelse bestämmes, der stridighet derom uppstår, af konkursdomaren enligt de grunder, som för motsvarande eller jemförlig befattning vid statens jernvägar tillämpas.

Kostnad, som åtgår till jernvägens drift och förvaltning, skall utgå af jernvägens afkastning och köpeskilling i öfverensstämmelse med 67 § Konkurslagen.

20 §.

Den tillåtelse, att i visst fall före inställelsedagen sälja till konkursbo hörande fast egendom, som följer af stadgandena i 13 och 47 §§ Konkurslagen, gälle ej i fråga om jernväg, som blifvit till konkurs afträdd.

Anses försäljning af jernvägen ej kunna utan förlust för borgenärerne ske så skyndsamt, som i Konkurslagen för fast egendoms afyttrande i allmänhet är bestämdt, och vill borgenär förty yrka uppskof med försäljningen, göra det skriftligen senast å inställelsedagen i konkursen, och varde yrkandet då af ordföranden föredraget för borgenärerne. Med pröfningen af sådant yrkande skall anstå till det i 71 § Konkurslagen omförmälda förhör inför rättens ombudsman; tarfvas ej sådant förhör, utsätte ordföranden och kungöre å inställelsedagen för parterne viss tid och ort att inför ombudsmannen sammankomma för att beslut i anledning af uppskofsyrkandet fatta, och varde emellertid åtgärderna för jernvägens försäljning instälda. Å den dag, då uppskofsyrkandet sålunda

pröfvas bör, skola borgenärerne besluta, om och på huru lång tid uppskof med jernvägens försäljning skall ega rum, hvilken tid dock ej må sättas längre, än fem år från beslutets dag, äfvensom, der så anses nödigt, bestämma de villkor, hvarpå jernvägen må äfven före den beslutade uppskofstidens förlopp af boets sysslomän afyttras. Vid omröstning här- om gälle såsom beslut den mening, hvarom, bland närvarande borgenärer, de sig förena, hvilkas fordringar sammanräknade utgöra största beloppet, så framt desse borgenärer derjemte utgöra minst en fjerdedel af de röstande. Kan beslut på sådant sätt ej åstadkommas, vare frågan förfallen. Efter den genom borgenärernes beslut bestämda tidens utgång må vidare uppskof med jernvägens försäljning ej ega rum.

21 §.

Har uppskof med jernvägs försäljning blifvit beslutet, på sätt i 20 § sägs, och varder, i brist på medel eller af annan orsak, jernvägens eller dess tillhörigheters behöriga underhåll åsidosatt eller trafiken ej vederbörligen vidmakthållen, må, på talan af statens jernvägsstyrelse, som i nämnda hänseenden eger utöfva tillsyn öfver jernvägens förvaltning, konkursdomaren förordna, att jernvägen, utan hinder af uppskofsbeslutet, skall säljas, på sätt i 51 § Konkurslagen är stadgad.

22 §.

Den behållna inkomst, som jernvägen, efter afdrag för underhålls-, förvaltnings- och annan kostnad, under konkursen årligen gifver, skall efter de grunder, som för utdelning i konkurs äro i allmänhet stadgade, årligen utdelas.

Öfvergångsstadganden.

23 §.

Söker jernvägsaktiebolag lagfart å bolaget tillhörig jernväg, som är öppnad för allmän trafik innan denna förordning trädit i kraft, varde, der bolaget fullgjort hvad i 4 § 1 mom. föreskrifves, lagfart å jernvägen beviljad utan hinder deraf, att fullständiga fångeshandlingar å den till jernvägen hörande mark icke blifvit af bolaget företedda.

Kungörelse om lagfarten skall genom Rättens försorg ofördröjligen i allmänna tidningarne tre gånger införas.

24 §.

Har någon hos jernvägsaktiebolag fordran, som tillkommit förr än denna förordning trädt i kraft, må inteckning i bolagets jernväg därför sökas, ändå att gäldenären det ej medgifvit och fastän lagfart å jernvägen ej sökts. Sådan inteckningsansökan må dock ej upptagas, der den göres senare än sex månader efter det denna förordning trädt i kraft.

Finner rätten efter bolagets hörande fordran vara sådan, att inteckning må beviljas, men har lagfart å jernvägen ännu ej meddelats, hvile inteckningsansökningen i afbidan på lagfarten. Varder, sedan lagfart beviljats, inteckningsansökningen fullföljd inom den tid, som föreskrifves i 10 § af Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom, må den omständigheten, att, sedan denna förordning trädt i kraft, jernvägen till annan egare öfverlåtits eller blifvit utmätt eller gäldenären kommit i konkurstillstånd, ej utgöra hinder för inteckningens fastställande, och gälle den med förmånsrätt framför de fordringar, som tillkommit efter det denna förordning trädt i kraft, ändå att inteckning för dem vore sökt tidigare, än inteckningsansökningen för den äldre fordringen gjordes.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit, innan denna förordning trädt i kraft, derefter sökt inteckning i jernvägen å olika tider inom ofvan stadgade tid af sex månader, hafve sig emellan lika rätt på grund af inteckningen, dock utan rubbning i det inbördes förhållande emellan fordringsegarne, som till följd af gjorda aftal eller förbehåll eljest lagligen må ega rum.

25 §.

Inteckning till säkerhet för lån, upptaget af jernvägsaktiebolag mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en af obligationerna enligt 1 mom. söker inteckning för sin fordran. Fullföljes hvilande inteckningsansökan af innehafvare utaf en obligation, gälle sådant för hela det lån, hvartill obligationen hör. I dessa fall vare en hvar bland obligationsinnehafvarne berättigad att, när han derom sig anmäler, få sin obligation försedd med rättens bevis om inteckningsansökningen, så ock om inteckningen, der den beviljas.

Har ansökan om inteckning till säkerhet för lån, upptaget emot tryckta eller graverade obligationer, förklarats hvilande, låte Rätten kungörelse derom ofördröjligen införas i allmänna tidningar tre gånger. Lag samma vare, då inteckning till säkerhet för sådant lån blifvit fastställd.

26 §.

Söker ej jernvägsaktiebolag lagfart å sin jernväg inom ett år från det denna förordning trädte i kraft, eller fullgör bolaget ej dervid hvad enligt 23 § för lagfartens vinnande bolaget åligger, ege Rätten, på framställning af fordringsegare, som sökt inteckning och fått inteckningsansökningsförklarad hvilande på sätt i 24 § sägs, att genom vite, minst fem hundra kronor, tillhålla bolagets styrelse att fullgöra hvad på den beror för lagfarts vinnande.

27 §.

Med jernvägsaktiebolag förstås i dessa öfvergångsstadganden sådant aktiebolag, som bildats i ändamål att anlägga eller eljest förvärfva och trafikera jernväg, och hvars bolagsordning Konungen fastställt.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 Januari 1881.

2) att Kongl. Maj:ts proposition, i hvad den innefattar förslag till förordning om förändrad lydelse af 16 § i förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom, icke måtte af Riksdagen bifallas.

Skulle hvad Utskottet här ofvan i första punkten föreslagit vinna Riksdagens godkännande, eller ett med de i nämnda punkt upptagna förordningsförslag likartadt blifva af Riksdagen antaget, vore det, enligt Utskottets mening, önskvärdt, att på samma gång bestämmelser lemnades ej mindre om stämpelfrihet för fångeshandlingar, på grund af hvilka sökes lagfart å jernväg, än ock dels om sådan frihet för obligationer, för hvilka, enligt de meddelade öfvergångsstadgandena, sökes inteckning i jernväg, dels ock om nedsättning i stämpelbeloppet för handlingar, på grund af hvilka enligt förordningens allmänna bestämmelser sådan inteckning sökes.

Dessa ämnen falla emellertid uteslutande under Riksdagens egen beslutanderätt.

De särskilda bestämmelser, som, i händelse förslaget eller ett dermed likartadt blifver lag, erfordras beträffande uppläggande och förande

af fastighetsböcker för jernvägar m. m., falla deremot inom området för Kongl. Maj:ts administrativa myndighet. Det torde därför kunna, på sätt ock departementschefen i sitt anförande till statsrådsprotokollet antydt, emotses, att Kongl. Maj:t vill, om lagen kommer till stånd, meddela nödiga föreskrifter i afseende å formulären för särskilda fastighetsböcker för jernvägar vid de tre domstolar, som skola handlägga frågorna om lagfart och in-teckning i jernväg, dervid ock torde böra utmärkas, att hinder icke möter för samma domstolar att för dessa ärenden föra särskilda lagfarts- och in-teckningsprotokoll.

Då i ofvan nämnda fall ändringar äfven i gällande expeditionstaxa torde blifva erforderliga, får Utskottet, under förutsättning att det föreliggande förslaget eller ett dermed likartadt nu varder af Riksdagen antaget, föreslå,

3) att Riksdagen ville i sin underdåniga skrifvelse i ämnet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes *ej mindre* vidtaga ändring i gällande författningar rörande expeditionslösen i syfte, att dels skäligen lösne blefve stadgad för de transsumt af lagfartsprotokoll och utdrag af fastighetsbok, hvilka från de speciella jernvägsdomstolarne skola afsändas till domstolarne i de orter, der de särskilda till jernvägen använda jordområdena äro belägna, dels ock någon nedsättning skedde i lösne för de in-teckningsbevis, som tecknades å jernvägsobligationer, *än ock* låta någon jemkning vidtagas i gällande bestämmelser rörande provision för auktion å exekutivt försåld fastighet, med afseende å dessa bestämmelsers tillämpning i fråga om exekutiv auktion å jernväg.

Slutligen och på grund af det förut anförda samt till följd af hvad Utskottet här ofvan under första punkten föreslagit, får Utskottet vidare hemställa,

4) att Herrar von Ehrenheims och Themptanders motioner, angående antagande af en lag om in-teckning i jernväg och vissa i sammanhang dermed erforderliga författningar, icke måtte af Riksdagen bifallas; och

5) att Herrar von Ehrenheims och Themptanders afgifna motioner, med förslag till förordning angående

vissa jernvägsaktiebolags konkurs, icke heller måtte vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 6 Maj 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

Reservationer:

af Herr *Lothigius*, med hvilken Herr *Torpadie* i hufvudsak instämt:

»Bestämmelserna uti det af Kongl. Maj:t vid denna riksdag framlagda förslag angående lagfart å jernvägar, som hädanefter komma att anläggas, synas hvarken i fråga om betryggandet af de jordegares rätt, hvilkas jord blifvit till jernväg använd eller beträffande ordnandet af förhållandet emellan dem, som hafva inteckning i jordparcellerna, och dem, hvilka få panträtt i jernvägen, medföra den trygghet, som föreskrifterna uti den af Lag-Utskottet vid 1879 års riksdag tillstyrkta och af Första Kammaren då bifallna Kongl. proposition.

Uti det nu föreliggande Kongl. förslaget saknas stadganden, som bereda jernvägsegaren möjlighet att redan under byggnadstiden, innan lagfart å jernvägen kunnat erhållas, lemna sina långifvare säkerhet i jernvägen. Beredandet af en sådan möjlighet synes mig på de skäl, som blifvit yttrade till statsrådsprotokollet den 8 sistlidne Mars, vara af synnerlig vigt, oafsedt den förenkling i lagfartsförfarandet, som nu är föreslagen.

De utaf motionärerna Herrar von Ehrenheim och Themptander föreslagna stadganden angående förvaltning under konkurs, enligt hvilka jernvägens behållna inkomst skall under förvaltningstiden användas hufvudsakligen på samma sätt som före konkursen, nemligen till förräntning och amortering af lånen efter fastställda amorteringsplaner, synas hafva ett afgjort företräde framför de utaf Utskottet i detta hänseende tillstyrkta bestämmelser, hvilka, på sätt till ofvannämnda statsrådsprotokoll blifvit anfördt, kunna leda till förnärmande af deras rätt, hvilka innehafva säkerhet i jernvägen efter den borgenär, som kommer att ensam uppbära hela öfverskottet af jernvägens afkastning. Äfven föreskrifterna angående förvaltningen, hvilken före inställelsedagen skulle, med borgenärernes uteslutande, utöfvas af personer, förordnade af offent-

lig myndighet, men *efter* inställelsedagen deremot ombesörjas af de utaf borgenärerne valde sysslomän utan biträde af någon representant för det allmänna, torde vara mindre nöjaktiga än de, som i detta hänseende blifvit af motionärerne föreslagna.

För vinnande af lagfart å jernväg, hvilken vid den tid, den nya lagen träder i kraft, är öppnad för allmän trafik, erfordras enligt Utskottets förslag intet annat än jernvägsegarens, endast med en på hans eget föranstaltande upprättad karta bestyrkta uppgift å den mark, som blifvit till jernvägen intagen, jemte bevis att marken är för jernvägen behöflig. Detta stadgande, hvilket måste anses vara grundadt på det antagande att blotta innehafvandet af jord innefattar bevis om eganderätt dertill, synes icke öfverensstämma med allmänt antagna rättsregler.

Frågorna om den lösegendom, uti hvilken inteckningen i den fasta egendomen medför förmånsrätt, om forum, om intecknings förnyelse och dödande och om ordnandet af rättsförhållandet mellan de äldre fordringsegare hos jernvägsaktiebolag, hvilka komma att söka inteckning, synas vara på ett mera tillfredsställande sätt lösta i Kongl. propositionen till 1879 års Riksdag än uti det nu föreliggande Kongl. förslaget.

I sistnämnda förslag saknas bestämmelser om förbud mot ackord, om innehafvares af intecknad obligation rätt att i konkursen föra talan, äfven om han icke sin fordran bevakat, och om befrielse för sådan borgenär från skyldighet att aflägga borgenärsed; bestämmelser, hvilkas nödvändighet torde vara ådagalagd uti det af särskilda komiterade afgifna, bland Riksdagens ledamöter utdelade förslag till förordning om vissa jernvägsaktiebolags konkurs.

På dessa i korthet antydda skäl har jag inom Utskottet påyrkat, att Utskottet måtte tillstyrka antagande af en lagstiftning i ämnet öfverensstämmande med den till sistlidna Riksdag aflåtna, utaf Lag-Utskottet och Första Kammaren antagna Kongl. proposition, hvars innehåll nu ånyo blifvit gjord till föremål för Riksdagens pröfning genom de utaf Herrar von Ehrenheim och Themptander väckta motioner, och med det förslag till förordning om vissa jernvägsaktiebolags konkurs, hvilket samme motionärer afgifvit.»

af Herr Grefve *Mörner*:

»De talrika försök, som förekommit och hvilkas fortsättande man med visshet kan emotse, att, direkt eller indirekt, på staten öfverflytta enskilda jernvägsbolags skulder och förbindelser, synas mig mana till att noga undvika hvarje stadgande, hvarigenom stöd kan gifvas åt den åsigtten, att de enskilda jernvägarne äro med allmänna statsangelägenheter

identiska. Då nu 21 § genom den inblandning deri göres af ett statens embetsverk vid vården eller dispositionen af enskilda jernvägar synes mig kunna gifva styrka åt förmenandet, att de enskilda jernvägarne äro äfven ett statsbestyr, får jag i anseende till nämnde paragraf anmäla min reservation.»

af Herr *Samzelius*;

af Herr *Johannes Jonsson*:

»Jemte det jag i hufvudsakliga delar instämmer med Herr Lothigius, får jag särskildt anmäla min reservation mot godkännande af 21 §.